

**GLAVNA SLUŽBA
ZA REVIZIJU JAVNOG SEKTORA
REPUBLIKE SRPSKE**

78000 Banja Luka, Vuka Karadžića 4
Republika Srpska, BiH
Tel: +387(0)51/247-408
Faks: +387(0)51/247-497
e-mail: revizija@gsr-rs.org

**Izveštaj o provedenoj finansijskoj reviziji
Opštine Gacko
za period 01.01 - 31.12.2019. godine**

Broj: RV055 - 20

Banja Luka, 13.08.2020. godine

SADRŽAJ

I	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA	1
	Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja	1
II	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA	4
	Izvještaj o reviziji usklađenosti.....	4
III	REZIME DATIH PREPORUKA.....	7
IV	KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI.....	9
V	IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)	10
	1. Uvod	10
	2. Provođenje preporuka iz prethodnog izvještaja	10
	3. Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola	11
	4. Nabavke	16
	5. Priprema i donošenje budžeta	18
	6. Finansijski izvještaji	19
	6.1. Izvještaj o izvršenju budžeta.....	19
	6.1.1. Prihodi i primici.....	20
	6.1.2. Rashodi i izdaci	23
	6.1.3. Budžetski suficit/deficit.....	31
	6.1.4. Neto finansiranje.....	31
	6.1.5. Razlika u finansiranju	31
	6.2. Bilans uspjeha	31
	6.2.1. Prihodi	31
	6.2.2. Rashodi.....	31
	6.2.3. Finansijski rezultat.....	32
	6.3. Bilans stanja.....	32
	6.3.1. Aktiva	32
	6.3.2. Pasiva.....	37
	6.3.3. Vanbilansna evidencija.....	39
	6.4. Bilans novčanih tokova	39
	6.5. Vremenska neograničenost poslovanja.....	39

6.6.	Potencijalna imovina i potencijalne obaveze	39
6.7.	Napomene uz finansijske izvještaje	39

I IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja

Mišljenje sa rezervom

Izvršili smo reviziju Konsolidovanog finansijskog izvještaja Opštine Gacko koji obuhvata Bilans stanja, Bilans uspjeha, Izvještaj o promjenama neto imovine, Bilans novčanih tokova, Periodični izvještaj o izvršenju budžeta i Periodični izvještaj o izvršenju po računovodstvenim fondovima sa stanjem na dan 31.12.2019. godine i za godinu koja se završava na taj dan. Revizijom smo obuhvatili pregled značajnih transakcija, objašnjavajućih napomena uz finansijske izvještaje i primjenu računovodstvenih politika u revidiranom periodu.

Po našem mišljenju, osim za navedeno u pasusu Osnov za mišljenje sa rezervom, godišnji finansijski izvještaj Opštine Gacko istinito i objektivno prikazuju, u svim materijalno značajnim aspektima, finansijsko stanje imovine i obaveza na dan 31.12.2019. godine, finansijsku uspješnost, tokove gotovine i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa propisanim okvirom finansijskog izvještavanja za javni sektor važećim u Republici Srpskoj.

Osnov za mišljenje sa rezervom

Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i relevantnim ISSAI standardima revizije 2200 - 2810. Naša odgovornost za provođenje revizije detaljnije je opisana u pasusu Odgovornost revizora. Reviziju smo proveli u skladu sa ISSAI 130 - Etičkim kodeksom, ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti i nezavisni smo u odnosu na subjekta revizije.

Smatramo da su pribavljeni revizijski dokazi, s obzirom na propisani okvir finansijskog izvještavanja dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše revizijsko mišljenje o finansijskom stanju imovine, obaveza i izvora i izvršenju budžeta.

Kao što je navedeno pod tačkom 3. izvještaja:

Popis imovine i obaveza na dan 31.12.2019. godine Opština Gacko nije organizovala i izvršila u skladu sa odredbama Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obaveza, jer nije izvršila usklađivanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem nefinansijske imovine u stalnim sredstvima, dio stalne imovine i dugoročnih obaveza nije popisala, izvještaji popisnih komisija ne sadrže uporedni pregled stvarnog i knjigovodstvenog stanja imovine i obaveza i izvještaj centralne popisne komisije nije blagovremeno sačinjen.

Kao što je navedeno pod tačkama 6.1.2.1., 6.2.3., 6.3.1.1., 6.3.1.2., 6.3.2.1. i 6.3.2.2. izvještaja:

Rashodi za tekuće održavanje su precijenjeni za 46.829 KM, a potcijenjeni su izdaci za nefinansijsku imovinu, jer ulaganja u nefinansijsku imovinu nisu evidentirana u skladu sa odredbama člana 92. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike. Navedena nepravilnost se odrazila i na finansijski rezultat tekuće godine.

Dugoročna potraživanja za poreze, doprinose i neporeske prihode za koje je produžen rok plaćanja i finansijski rezultat ranijih godina su više iskazana za 37.493 KM, jer ista

nisu evidentirana u skladu sa Uputstvom o primjeni MRS JS 23 - Prihodi od transakcija koje nisu transakcije razmjene (porezi i prenos).

Obaveze za subvencije iz ranijih perioda i finansijski rezultat ranijih godina su potcijenjeni za 134.735 KM, jer Opština Gacko nije priznala i evidentirala rashode na obračunskoj osnovi u periodu u kome je obaveza za plaćanje nastala, shodno članu 93. stav (2) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

Potcijenjena je vrijednost zgrada i objekata (877.024 KM), postrojenja i opreme (3.327 KM) i nematerijalne proizvedene imovine (20.065 KM), a precijenjena vrijednost imovine u stalnim sredstvima u pripremi, jer Opština Gacko nije izvršila prenos sa sredstava u pripremi na sredstva u upotrebi, shodno članu 42. stav (2) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike. Shodno navedenim odstupanjima, nisu tačno iskazani rashodi obračunate amortizacije.

Kao što je navedeno pod tačkama 6.5. i 6.7. izvještaja:

U Napomenama uz finansijske izvještaje nije dato obrazloženje vezano za stalnost poslovanja, kako je definisano MRS JS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja, paragrafi 15 (c) i 38.

Napomene uz finansijske izvještaje Opštine Gacko ne sadrže sve potrebne informacije u skladu sa članom 46. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika i nisu u potpunosti objelodanjene informacije prema zahtjevima MRS JS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja.

Ključna pitanja revizije

Ključna pitanja revizije su ona pitanja koja su po našem profesionalnom mišljenju bila najznačajnija u vršenju revizije finansijskih izvještaja za godinu koja se završava na dan 31. decembar 2019. godine. Ova pitanja smo razmotrili u okviru revizije finansijskih izvještaja kao cjeline, a u formiranju cjelokupnog našeg mišljenja ne dajemo odvojeno mišljenje o ovim pitanjima. Osim pitanja opisanih u pasusu Osnov za mišljenje sa rezervom odredili smo da nema drugih pitanja koja treba objaviti u izvještaju o reviziji.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Načelnik Opštine Gacko je odgovoran za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima za javni sektor i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja. Ova odgovornost obuhvata: osmišljavanje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usljed prevare i greške; odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u Napomenama uz finansijske izvještaje; odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su primjerene datim okolnostima i nadzor nad procesom izvještavanja. Pri izradi finansijskih izvještaja rukovodstvo je odgovorno da procijeni stalnost poslovanja i da objelodani pitanja vezana za vremensku neograničenost poslovanja.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naš cilj je da steknemo razumno uvjerenje o tome da li finansijski izvještaji, kao cjelina, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uzrokovane prevarom ili greškom, kao i da sačinimo i objavimo revizijski izvještaj, koji sadrži naše mišljenje. Razumno uvjerenje predstavlja visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija,

koja je izvršena u skladu sa ISSAI standardima revizije uvijek otkriti materijalno značajne pogrešne iskaze kada oni postoje.

Pogrešni iskazi mogu nastati kao posljedica prevare ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako, pojedinačno ili zajedno, mogu uticati na ekonomske odluke korisnika koje se donose na osnovu finansijskih izvještaja.

Zbog činjenice da se revizija sprovodi provjerom na bazi uzorka i da u sistemu internih kontrola i računovodstvenom sistemu postoje inherentna ograničenja, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ostanu neotkrivene.

Revizija uključuje sprovođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i objelodanjivanjima datim u finansijskim izvještajima. Izbor postupaka je zasnovan na revizijskom prosuđivanju i profesionalnom skepticizmu, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima, nastalih usljed prevare i greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efektivnosti internih kontrola. Revizija takođe uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika utemeljenih na vremenskoj neograničenosti poslovanja i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Izjavljujemo da smo postupili u skladu sa relevantnim etičkim zahtjevima u vezi sa nezavisnošću. Ostvarili smo komunikaciju sa odgovornim licima subjekta revizije u vezi sa planiranim obimom i vremenskim rasporedom revizije, ključnim revizijskim pitanjima i drugim važnim pitanjima i značajnim nalazima revizije, uključujući značajne nedostatke u sistemu internih kontrola koji se mogu identifikovati tokom revizije.

Banja Luka, 13.08.2020. godine

Glavni revizor

Jovo Radukić, s. r.

II IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izvještaj o reviziji usklađenosti

Negativno mišljenje

Uz reviziju Konsolidovanog finansijskog izvještaja Opštine Gacko za 2019. godinu, izvršili smo reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa značajnim zakonskim i drugim propisima.

Po našem mišljenju, zbog značaja pitanja navedenih u pasusu Osnov za negativno mišljenje, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u Konsolidovanom finansijskom izvještaju Opštine Gacko za 2019. godinu nisu, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Osnov za negativno mišljenje

Reviziju usklađenosti smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i ISSAI 4000 – Standard za reviziju usklađenosti.

Vjerujemo da su pribavljeni revizijski dokazi dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše mišljenje o usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa propisima kojima su regulisane.

Kao što je navedeno pod tačkom 3. izvještaja:

Zasnivanje radnog odnosa na određeno vrijeme, Opština Gacko nije vršila shodno članu 61. Zakona o službenicima i namještenicima u organima jedinice lokalne samouprave, jer su rješenja o radu na određeno vrijeme produžavana u vremenskom periodu dužem od 6 mjeseci u jednoj kalendarskoj godini.

Kao što je navedeno pod tačkom 4. izvještaja:

Opština Gacko je provela postupke javnih nabavki koje nisu predviđene planom javnih nabavki i iste se odnose na usluge tekućeg održavanja lokalnih puteva, usluge održavanja zgrada i objekata i izgradnju i održavanje vodopojilišta.

Nisu provedeni postupci za nabavke koje se odnose na usluge rashoda reprezentacije i nabavku autodijelova.

Odabir provedenih postupaka nije vršen u skladu sa zakonom definisanim postupcima za nabavke koje se odnose na čišćenje kanala, usluge prevoza vode, usluge medijskog praćenja i izgradnju fekalne kanalizacije.

Zahtjevi za ponudu u konkurentskom postupku nisu upućeni najmanje trojici ponuđača, za dio provedenih nabavki tenderska dokumentacija nije pripremljena na jasan način u dijelu koji se odnosi na uslove plaćanja i nisu poštovane odredbe okvirnog sporazuma.

Navedeno nije u skladu sa odredbama Zakona o javnim nabavkama, Pravilnika o postupku direktnog sporazuma i Uputstva za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda.

Kao što je navedeno pod tačkom 5. izvještaja:

Opština Gacko nije sačinila Plan izmirenja obaveza prenesenih iz prethodnog perioda, što nije u skladu sa članom 30. Zakona o fiskalnoj odgovornosti u Republici Srpskoj.

U rebalansu budžeta za 2019. godinu Opština Gacko je na poziciji raspodjela suficita iz ranijih godina, planirala neutrošena kreditna sredstva iz ranijih perioda, a ista nisu bila

većim dijelom raspoloživa na dan 31.12.2018. godine, što nije u skladu sa Odlukom o rebalansu budžeta za 2019. godinu i Skupštinskom odlukom o kreditnom zaduženju iz 2016. godine.

Rebalans budžeta nije pripremljen i donesen shodno članu 15. Zakona o budžetskom sistemu Republike Srpske, jer nije u potpunosti primijenjena jedinstvena ekonomska budžetska klasifikacija propisana Pravilnikom o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

Kao što je navedeno pod tačkama 6.1 i 6.1.1.1. izvještaja:

Opština Gacko nije sačinila plan gotovinskih tokova za izvršenje budžeta kojim bi definisala prioritete izvršenja plana gotovinskih tokova i dala preporuke o neophodnim mjerama za usklađivanje izdataka i budžetskih sredstava, što nije u skladu sa članom 13. Zakona o trezoru.

Opština Gacko je na dijelu rashoda izvršila budžet u većem iznosu u odnosu na rebalans budžeta za 2019. godinu, što nije u skladu sa odredbama člana 40. Zakona o budžetskom sistemu Republike Srpske i člana 10. stav (3) Zakona o fiskalnoj odgovornosti.

Realokacije iz budžetske rezerve, nisu vršene u skladu sa članom 43. Zakona o budžetskom sistemu Republike Srpske i tačkom XII Odluke o izvršenju budžeta Opštine Gacko, jer je izvršenje veće u odnosu na odobrena sredstva i sredstva nisu korišćena za podmirenje hitnih i nepredviđenih rashoda.

Opština Gacko nije u skladu sa članom 2. Odluke o komunalnim naknadama, donijela rješenja o visini komunalne naknade fizičkim licima, koji su vlasnici stambenih i poslovnih prostora i korisnici objekata i uređaja zajedničke komunalne potrošnje.

Program uređenja i finansiranja gradskog građevinskog zemljišta nije donesen u skladu sa članom 71 i 72. Zakona o uređenju prostora i građenju, u dijelu koji se odnosi na pripremanje, opremanje i finansiranje uređenja gradskog građevinskog zemljišta.

Prilikom izrade rebalansa budžeta doneseni programi i planovi namjenskih sredstava nisu mijenjani/usaglašeni iako su neka namjenska sredstva veća ili manja u odnosu na rebalans budžeta. Izvršenje istih dijelom nije u skladu sa donesenim programima i planovima.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.1.2.1. izvještaja:

Zaposlenima je vršeno uvećanje osnovne plate po osnovu obavljanja poslova radnog mjesta sa povećanim rizikom, bez donesenog akta o procjeni rizika, kako je definisano članom 8. stav (7) Pojedinačnog kolektivnog ugovora za zaposlene u opštinskoj upravi Gacko.

Pojedinačnim kolektivnim ugovorom za zaposlene u opštinskoj upravi Gacko, definisano je uvećanje osnovne plate do 15%, što nije u skladu sa Posebnim kolektivnim ugovorom za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske.

Opština Gacko nije obračunavala poseban doprinos za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje lica sa invaliditetom, kako je definisano članom 16. Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji, osposobljavanju i zapošljavanju invalida, jer nema zaposleno lice sa invaliditetom.

Naknade za topli obrok za zaposlena lica u Opštini Gacko nisu obračunate, što nije u skladu sa članom 13. tačka 7). Pojedinačnog kolektivnog ugovora za zaposlene u opštinskoj upravi Gacko, kao i naknade za topli obrok za zaposlena lica u JU Centar za

socijalni rad Gacko, što nije u skladu sa članom 12. Pravilnika o platama, naknadama i drugim primanjima za zaposlene u JU Centar za socijalni rad Gacko.

Opština Gacko je vršila obračun i ispatu naknada zaposlenim licima na ime izvršenih poslova u komisijama za popis imovine i obaveza, za provođenje postupaka izbora najpovoljnijeg dobavljača i otkupa stanova, a isto nije u skladu sa odredbama Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u jedinicama lokalne samouprave Republike Srpske. Isplate članovima komisija su vršene i iz blagajne, što nije u skladu sa članom 3. tačka d) Uredbe o uslovima i načinu plaćanja gotovim novcem.

Ugovori o djelu su zaključivani i za poslove koji su sistematizovani, što nije u skladu sa odredbama člana 205. Zakona o radu.

Raspodjela sredstava na ime granta za stimulisanje stambene izgradnje, nije vršena u skladu sa Odlukom o izvršenju rebalansa budžeta za 2019. godinu i u skladu sa Pravilima o dodjeli pomoći za stambeno zbrinjavanje, jer je izvršenje veće od odobrene pozicije i odobravanje sredstava je vršeno na osnovu pojedinačnih zahtjeva i odluka načelnika Opštine Gacko.

Godišnji planovi, programi i odluke na ime pribavljanja i izgradnje stalne imovine nisu dijelom usaglašeni sa Odlukom o budžetu tekuće godine i članom 39. stav (2) tačka 13) Zakona o lokalnoj samoupravi. Kreditna sredstva na ime pribavljanja stalne imovine, dijelom nisu utrošena, kako je definisano Skupštinskom odlukom o kreditnom zaduženju iz 2016. godine.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.3.1.1. izvještaja:

Isplata sredstava na ime pozajmica zaposlenim, tekućih pomoći i manifestacija po osnovu organizacije prijema, vršena je putem blagajne, što nije u skladu sa članom 3. Uredbe o uslovima i načinu plaćanja gotovim novcem.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, načelnik Opštine Gacko je takođe odgovoran da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li je poslovanje Opštine Gacko, obuhvaćeno prema definisanim kriterijumima, usklađeno sa zakonskim i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje Opštine Gacko.

Banja Luka, 13.08. 2020. godine

Glavni revizor

Jovo Radukić, s. r.

III REZIME DATIH PREPORUKA

Preporuke vezane za finansijske izvještaje

Preporučuje se načelniku Opštine Gacko da obezbijedi da se:

- 1) popis imovine i obaveza vrši u skladu sa odredbama Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obaveza;
- 2) priznavanje rashoda vrši u skladu sa članom 93. stav (2) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike;
- 3) izvrši analiza potraživanja sa aspekta mogućnosti naplate istih i dalji tretman provodi u skladu sa odredbama Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike;
- 4) priznavanje i vrednovanje nefinansijske imovine vrši u skladu sa zahtjevima MRS JS 17- Nekretnine, postrojenja i oprema;
- 5) u Napomenama uz finansijske izvještaje objelodanjuju informacije u skladu sa zahtjevima MRS JS i članom 46. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika.

Preporuke vezane za usklađenost poslovanja

Preporučuje se načelniku Opštine Gacko da obezbijedi da se:

- 6) donesu ili usklade interna akta shodno dijelu odredbi Zakona o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske i u skladu sa drugom važećom zakonskom i podzakonskom regulativom i da se ista primjenjuju;
- 7) nabavke roba, usluga i radova vrše u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama, Pravilnikom o postupku direktnog sporazuma i Uputstvom za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda;
- 8) budžet priprema i donosi u skladu sa odredbama Zakona o budžetskom sistemu Republike Srpske i odredbama Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike i donosi plan izmirenja obaveza prenesenih iz prethodnog perioda u skladu sa Zakonom o fiskalnoj odgovornosti u Republici Srpskoj;
- 9) stvaraju obaveze i koriste sredstva za namjene i do visine raspoloživih sredstava, shodno članu 40. Zakona o budžetskom sistemu Republike Srpske i članu 10. stav (3) Zakona o fiskalnoj odgovornosti;
- 10) donose rješenja o visini komunalne naknade, kako je definisano Odlukom o komunalnim naknadama i uspostave adekvatni kontrolni postupci koji se odnose na planiranje, utrošak i izvještavanje o utrošku namjenskih sredstava;
- 11) izvrši usaglašavanje Pojedinačnog kolektivnog ugovora za zaposlene u opštinskoj upravi Gacko sa Posebnim kolektivnim ugovorom za zaposlene u oblasti lokalne samouprave, obračun plata i naknada vrši u skladu sa istim i ugovori o djelu zaključuju u skladu sa odredbama člana 205. Zakona o radu;
- 12) službena putovanja vrše u skladu sa članom 14. stav (1 i 2) i članom 16. stav (1) Uredbe o naknadama za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u javnom sektoru Republike Srpske;

- 13) donesu interni akti kojima bi se definisala jasna pravila i kriterijumi za raspodjelu i praćenje utroška sredstava na ime subvencija, grantova i doznaka, čime bi se osigurala jednakost i transparentnost prilikom raspodjele javnih sredstava i praćenje postignutih efekata;
- 14) godišnji planovi, programi i odluke na ime pribavljanja, izgradnje, priznavanja i evidentiranja izdataka za nefinansijsku imovinu donose u skladu sa Odlukom o budžetu tekuće godine i članom 39. stav (2) tačka 13) Zakona o lokalnoj samoupravi i namjenska sredstva troše u skladu sa skupštinskim odlukama i Zakonom o budžetskom sistemu Republike Srpske.

Preporučuje se Skupštini Opštine da obezbijedi da se:

- 15) donose planovi i programi, shodno Zakonu o javnim putevima, Zakonu o lokalnoj samoupravi, Zakonu o komunalnim djelatnostima i Zakonu o uređenju prostora i građenju.

Preporučuje se direktoru ustanove Dječiji vrtić i direktoru Centra za socijalni rad Gacko da obezbijede da se:

- 16) uspostave pomoćne knjige, kako je definisano članom 27. Zakona o trezoru i članom 8. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

IV KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI

- Zakon o budžetskom sistemu Republike Srpske;
- Zakon o lokalnoj samoupravi;
- Odluka o rebalansu budžetu i izvršenju budžeta Opštine Gacko za 2019. godinu;
- Zakon o statusu funkcionera jedinica lokalne samouprave;
- Zakon o službenicima i namještenicima u organima jedinice lokalne samouprave;
- Zakon o radu;
- Zakon o fiskalnoj odgovornosti u Republici Srpskoj;
- Zakon o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske;
- Zakon o doprinosima i Pravilnik o uslovima, načinu obavještanja, obračunavanja i uplate doprinosa;
- Zakon o profesionalnoj rehabilitaciji, osposobljavanju i zapošljavanju invalida;
- Zakon o porezu na dohodak i Pravilnik o primjeni Zakona o porezu na dohodak;
- Posebni kolektivni ugovor za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske;
- Pojedinačni kolektivni ugovor za zaposlene u opštinskoj upravi Gacko;
- Pravilnik o platama, naknadama i drugim primanjima za zaposlene u JU Centar za socijalni rad;
- Zakon o javnim nabavkama; Pravilnik o postupku direktnog sporazuma i Uputstvo za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda;
- Zakon o uređenju prostora i građenju;
- Zakon o šumama;
- Zakon o poljoprivrednom zemljištu;
- Zakon o vodama;
- Zakon o javnim putevima;
- Zakon o komunalnim djelatnostima;
- Zakon o koncesijama;
- Zakon o zaštiti od požara;
- Odluka o komunalnim naknadama;
- Pravila o dodjeli pomoći za stambeno zbrinjavanje;
- Pravilnik o dodjeli subvencija u poljoprivredi;
- Uredba o naknadama za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u javnom sektoru Republike Srpske;
- Uredba o uslovima i načinu plaćanja gotovim novcem.

V IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)

1. Uvod

Opština Gacko (u daljem tekstu: Opština) se nalazi u istočnom dijelu Republike Srpske, a prostire se na površini od 736 km², gdje prema rezultatima popisa živi 8.990 stanovnika i ista je teritorijalno organizovana u 8 mjesnih zajednica. Opština ostvaruje svoje nadležnosti u skladu sa Ustavom, Statutom, Zakonom o lokalnoj samoupravi („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 97/16 i 36/19) i drugim važećim propisima, kojima su definisana područja odgovornosti, nadležnosti organa i način finansiranja.

Organi Opštine su Skupština i načelnik. Skupština opštine je organ odlučivanja i kreiranja politike, a načelnik zastupa i predstavlja Opštinu i nosilac je izvršne vlasti.

Sredstva za rad Opštine u 2019. godini obezbijeđena su iz poreskih i neporeskih prihoda, grantova, transfera između budžetskih korisnika, primitaka od nefinansijske imovine i ostalih primitaka.

Revizijom je obuhvaćen Konsolidovani finansijski izvještaj Opštine koji uključuje finansijske izvještaje opštinske uprave i budžetskih korisnika Javnih ustanova (u daljem tekstu JU) Centar za socijalni rad, Dječiji vrtić, Srednjoškolski centar, Narodna biblioteka Gacko, Kulturno - sportski centar, Informativno - kulturni centar i Turistička organizacija Opštine.

Entiteti javnog sektora koji se nalaze pod kontrolom Opštine su Javno preduzeće „Vodovod“ i Javno preduzeće „Komus“ Gacko.

Opština je za 2019. godinu svrstana u kategoriju razvijenih jedinica lokalne samouprave.

Na Nacrt izvještaja o provedenoj finansijskoj reviziji Opštine za period 01.01 - 31.12.2019. godine, nije bilo primjedbi.

Preporuke date u ovom izvještaju, u cilju njihovog naglašavanja, boldovane su i pisane italic slovima.

2. Provođenje preporuka iz prethodnog izvještaja

Glavna služba za reviziju javnog sektora Republike Srpske izvršila je finansijsku reviziju Opštine za 2016. godinu i tom prilikom dala je 14 preporuka. Od datih preporuka 9 se odnosilo na finansijske izvještaje, a pet preporuka se odnosilo na usklađenost poslovanja. Opština je u skladu sa članom 21. stav 3) Zakona o reviziji javnog sektora Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 98/05 i 20/14) dostavila Plan mjera otklanjanja nepravilnosti utvrđenih u Izvještaju o provedenoj finansijskoj reviziji Opštine za period 01.01-31.12.2016. godine (RV043-17) i Informaciju o provedenim aktivnostima po datim preporukama, koji je Skupština Opštine usvojila 13.07.2018. godine („Službeni glasnik Opštine“, broj 7/18).

Provodeći predmetnu finansijsku reviziju Opštine, izvršen je pregled postupanja po datim preporukama i utvrđeno je da su 3 preporuke provedene, a odnose se na blagovremeno dostavljanje obrazaca finansijskih izvještaja (tačka 6. izvještaja), evidentiranje poslovnih događaja u vanbilansnoj evidenciji (tačka 6.3.3. izvještaja) i sastavljanje bilansa novčanih tokova (tačka 6.4. izvještaja).

Djelimično su provedene 3 preporuke, a odnose se na iskazivanje vlastitih prihoda i trošenje namjenskih sredstava u skladu sa raspoloživim sredstvima (tačka 5 i 6.1.1.1. izvještaja) i iskazivanje rashoda (tačka 6.1.2.1. izvještaja) i donošenje skupštinskih akata u skladu sa njenom nadležnošću (tačka 3 i 6.1.2.1.).

Preporuke koje nisu provedene (8) odnose se na popis imovine i obaveza (tačka 3. izvještaja), izmirenje obaveza iz ranijih godina (tačka 5. izvještaja), priznavanje rashoda na ime subvencija i donošenje rješenja (tačka 6.1.2.1. izvještaja), nedostaci sistema internih kontrola (tačka 3. izvještaja), nabavke roba, radova i usluga (tačka 4. izvještaja), priprema i donošenje budžeta (tačka 5. izvještaja), te preporuke vezane za grantove, subvencije i tekuće pomoći (tačka 6.1.2.1. izvještaja) i objelodanjivanja informacija u Napomenama uz finansijske izvještaje (tačka 6.7. izvještaja).

3. Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola

Donošenjem internih akata Statuta Opštine, Odluke o osnivanju Opštinske uprave, Pravilnika o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, Pravilnika o internim kontrolama i internim kontrolnim postupcima i drugih akata stvorene su pretpostavke za uspostavljanje sistema internih kontrola.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Opštinskoj upravi („Službeni glasnik Opštine“, broj 3/18, 8/18, 2/19 i 3/19) sistematizovana su 82 radna mjesta za 135 izvršilaca, a na dan 31.12.2019. godine zaposleno je bilo 150 izvršilaca, od kojih je 129 na neodređeno i 18 na određeno vrijeme. Zaposlena su i 3 funkcionera – predsjednik Skupštine Opštine, načelnik i zamjenik načelnika Opštine.

Zasnivanje radnog odnosa na određeno vrijeme, Opština nije vršila shodno članu 61. Zakona o službenicima i namještenicima u organima jedinice lokalne samouprave („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 97/16), jer su rješenja o radu na određeno vrijeme produžavana u vremenskom periodu dužem od 6 mjeseci u jednoj kalendarskoj godini, a i zasnivanje radnog odnosa na određeno vrijeme (11 lica) nije bilo ni u skladu sa Planom zapošljavanja, kojim je predviđen prijem 5 lica na sistematizovana nepopunjena radna mjesta.

Član 13. stav (9) Pojedinačnog kolektivnog ugovora za zaposlene u opštinskoj upravi Gacko („Službeni glasnik Opštine“, broj 6/18, 10/18 i 3/19) nije usklađen sa Posebnim kolektivnim ugovorom za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 20/17, 104/17 i 85/17) u dijelu kojim je definisano pravo priznavanja razlike plate zaposlenom, ukoliko bude raspoređen na radno mjesto sa nižom platom.

Članom 19. Zakona o sistemu javnih službi („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 68/07, 109/12 i 44/16), definisano je da Skupština opštine, daje saglasnost na godišnji program rada i finansijski plan ustanova koje su u njenoj nadležnosti i da razmatra i usvaja godišnji izvještaj o poslovanju i godišnji obračun ustanove. Skupština Opštine nije razmatrala za 2019. godinu, godišnji program, finansijski plan i godišnji izvještaj o poslovanju za JU Narodna biblioteka Gacko, za dio koji se finansira iz budžeta Opštine (osnivač Opština).

Pravilnik o internim kontrolama i internim kontrolnim postupcima donesen je u 2010. godini i isti nije usklađen sa odredbama Zakona o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 91/16).

U Opštini je u skladu sa Zakonom o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru, organizovana Jedinica za internu reviziju koja je za svoj rad odgovorna načelniku Opštine. Godišnjim planom interne revizije za 2019. godinu, planirano je i izvršeno 7 redovnih revizija, te kontinuirano praćenje realizacije datih preporuka interne revizije.

Na osnovu odredbi Zakona o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru i Uputstva o načinu i postupku uspostavljanja i sprovođenja sistema finansijskog upravljanja i kontrole („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 99/17) Opština je:

- donijela Odluku kojom je imenovala odgovorno lice koje je zaduženo za uspostavljanje, sprovođenje i razvoj finansijskog upravljanja i kontrole;
- dostavila Centralnoj jedinici za harmonizaciju godišnji izvještaj o sprovođenju planiranih aktivnosti na uspostavljanju i razvoju sistema finansijskog upravljanja i kontrola;
- donijela plan za uspostavljanje finansijskog upravljanja i kontrola.

Opština nije uredila sistem internih kontrola prema odredbama navedenog zakona i uputstva, jer nije:

- donijela akt o upravljanju rizicima kojim se uređuju organizacioni ciljevi i zadaci, procjena rizika i upravljanje rizicima (član 8. stav 2 navedenog zakona);
- definisala ključne poslovne procese i uspostavila knjigu poslovnih procesa (tačka 22. podtačke 3, 4 i 5. navedenog uputstva);
- izvršila analizu postojećih i na osnovu toga donijela nova pravila i procedure imajući u vidu da je u proteklom periodu, došlo do značajnih izmjena u zakonskoj i podzakonskoj regulativi iz različitih oblasti (računovodstveni propisi, finansijsko izvještavanje, finansijsko upravljanje i kontrole i dr.).

Prilikom evidentiranja, sačinjavanja i objelodanjivanja podataka za godišnje finansijske izvještaje u jednom dijelu Opština, nije poštovala usvojene računovodstvene standarde, računovodstvena načela i principe urednog knjigovodstva, jer kontrolne aktivnosti uglavnom nisu uspostavljene na način da obezbijede da se postavljeni ciljevi poslovanja realizuju u skladu sa propisima, programima, projektima, ugovorima i sl., a dio propisanih kontrolnih aktivnosti nije u dijelu primjenjivan, niti je kontrolisana njihova primjena, kako je definisano odredbama člana 7. Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 94/15) i člana 4. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 115/17 i 118/18). Revizijom je utvrđeno da:

- dio ulazne dokumentacije, računi, privremene i okončane situacije, rješenja, ugovori i sl., nije adekvatno kontrolisan (nije protokolisan, nema odgovarajućeg priloga i sl.), a iste su priznate i evidentirane u Glavnu knjigu trezora (u daljem tekstu GKT), što nije u skladu sa odredbama člana 4. navedenog pravilnika;
- za uspostavljeni registar ugovora, nije propisana procedura praćenja realizacije ugovora (nisu navedeni svi zaključeni ugovori) i neophodna prateća dokumentacija, koja bi imala sve elemente iz ugovora na osnovu kojeg bi se provodilo praćenje od dana zaključenja do dana okončanja nabavke robe, radova i usluga;
- obaveze proistekle iz ugovorenih odnosa između Opštine i izvođača radova i usluga, nisu na jasan način definisane, jer veći dio ugovora ne sadrži uslove, način i rokove ispostavljanja privremenih i okončanih situacija za izvršene radove i usluge, pa su situacije ispostavljane od strane izvođača radova sa rokom zakašnjenja i do 6 mjeseci (zimsko čišćenje snijega, rekonstrukcija i održavanje puteva i ulica i dr.). Npr. u izvještaju nadzornog organa o izvođenju radova na sanaciji lokalnih puteva u MZ Vrba i Bistrica navedeno je da su radovi završeni 14.11.2018. godine, a izvođač radova je ispostavio okončanu situaciju 05.06.2019. godine, ugovor na ime rekonstrukcije dijela ulice Aleksa Šantića sa priključcima, potpisan od strane Opštine 28.11.2018. godine, a od strane izvođača 20.02.2019. godine i okončana situacija ispostavljena 11.11.2019. godine. Navedene nepravilnosti utvrđene su i u prethodnom revizorskom izvještaju;
- dio ugovora o djelu za usluge nadzora na ime izgradnje i rekonstrukcije saobraćajnih objekata, nije zaključen u periodu kada su usluge i izvršene (vođenje građevinskog dnevnika, knjiga i izvještaji), već su isti zaključeni kad su radovi već bili završeni (npr.

izvođač radova uveden u posao 31.10.2018. godine, ugovor o nadzoru od 23.05.2019. godine za vremenski period 01.07-20.07.2019. godine, a izvještaj nadzora od 25.04.2019. godine);

- u dijelu građevinskih dnevnika, nisu popunjeni svi podaci (vrijeme radova, potpis, brojevi stranice i sl.), kako je definisano samim obrascem i Zakonom o uređenju prostora i građenju („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 40/13, 106/15 i 3/16) pa isti dijelom nemaju obilježje validnog dokumenta;
- u dijelu izvedenih radova na ime rekonstrukcije saobraćajnih objekata, utvrđeno je da cijene odgovaraju cijenama iz ugovora, a količine odstupaju u odnosu na ugovorene količine u predmjeru i ponudi, što upućuje na činjenicu da tenderska dokumentacija, odnosno projektna dokumentacija i predmjer radova, nisu sačinjeni na osnovu stvarno potrebnih količina;
- su troškovi na ime izvršenih usluga nadzora za kapitalne investicije, obračunati za zaposlena lica u Opštini (koja su obavljala poslove nadzora na osnovu rješenja načelnika) na osnovu ostvarenih prekovremenih sati rada u neradne dane i upotrebe sopstvenog automobila u službene svrhe prilikom vršenja usluga nadzora u 2019. godini. Navedeni način obračuna nije u skladu sa opisom radnih mjesta zaposlenih lica, jer je pravilnikom definisano da navedena lica vrše nadzor i ovjeravaju izvođenje radova za koje je investitor Opština, kao i članom 118. stav (2) Zakona o uređenju prostora i građenju („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 40/13, 106/15, 3/16) kojim je definisano da se poslovi nadzora ugovaraju ugovorom o angažovanju nadzornog organa. Ostvareni prekovremeni sati i rad u neradne dane na osnovu kojih je izvršen obračun za usluge nadzora, nisu navedeni u evidencijama o prisustvu radnika u periodu kad su i izvršeni prekovremeni sati, što nije u skladu sa odredbama Pravilnika o vođenju evidencija o prisustvu radnika na radu („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 40/16), već je obračun naknada za navedene usluge sačinjen i odobren od strane načelnika Opštine;
- Opština nije uspostavila pomoćnu knjigu za potraživanja, kako je definisano članom 27. Zakona o trezoru („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 28/13 i 103/15) i članom 8. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike, ne koristi modul potraživanja, a i JU Dječiji vrtić, Centar za socijalni rad i Kulturno sportski centar Gacko, nisu uspostavili pomoćne knjige za nefinansijsku imovinu i potraživanja;
- je Opština u prethodnim periodima vršila izdavanje poslovnih prostorija u zakup (javnim ustanovama, udruženjima, političkim partijama i sl.), zakupoprимci su koristili poslovne prostorije, a za isto nisu donesene Skupštinske odluke i nisu ugovorena prava i obaveze istih;
- na ime ugovora o zakupu poslovne prostorije, u kojem je ugovorena mjesečna naknada od 320 KM, nisu ispostavljane fakture na mjesečnom nivou, jer navedenim ugovorom nije definisan na odgovarajući način plaćanje mjesečnih obaveza i isti do završetka revizijskih aktivnosti, nije izmijenjen u skladu sa Odlukom o izdavanju u zakup poslovnih zgrada, poslovnih prostorija i garaža u vlasništvu Opštine („Službeni glasnik Opštine“, broj 9/19) u dijelu koji se odnosi na cijenu zakupnine;
- Pravilnik o obračunu, naplati i kontroli naplate javnih prihoda u najvećem dijelu, nije usklađen sa važećim izmjenama zakonske i podzakonske regulative;
- u rješenjima u kojima je utvrđena naknada za uređenje gradskog građevinskog zemljišta i rente, nije navedena odgovarajuća vrsta prihoda, pa su uplate istih naknada evidentirane na neodgovarajuću vrstu prihoda;

- nije donesena procedura u vezi potraživanja koja nisu naplaćena u roku od 12 mjeseci, odnosno procedura ocjene njihovog daljnjeg statusa i postupanja sa istim i nisu određeni nosioci aktivnosti, (npr. aktivnosti koje se odnose na obaveze i nadležnost komisije za popis potraživanja ili nadležnog odjeljenja);
- Opština dio primitaka od finansijske imovine nije priznala i evidentirala u skladu sa članom 112. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 115/17 i 118/18), kojim je definisano da isti evidentiraju na gotovinskom osnovu;
- od strane zaposlenih lica na ime ostvarivanja prava na naknadu za prevoz na posao i sa posla, nisu dostavljena uvjerenja o mjestu boravka;
- nije donesen normativ prosječne potrošnje goriva za službena vozila i nije vršeno praćenje potrošnje goriva po službenim vozilima;
- podaci uneseni u dio obrazaca za trezorsko poslovanje u prilogu nemaju dokumentaciju na osnovu kojih su isti sačinjeni i iz kojih proističu finansijske obaveze, odnosno nemaju knjigovodstvene isprave, koje su popunjene, potpisane i ovjerene od strane ovlašćenih lica. Npr. uz obračun naknada na ime ugovora o djelu, naknada komisijama i sl. nema odgovarajućeg priloga, kako je izvršen obračun naknade i pripadajućih poreza i doprinosa, što nije u skladu sa članom 7. Uputstva o formi, sadržaju i načinu popunjavanja obrazaca za trezorsko poslovanje budžetskih korisnika („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 10/17);
- evidentiranje izdataka za nefinansijsku imovinu u GKT, Opština nije vršila shodno članu 104. stav (2 i 3) Pravilnika o budžetskim klasifikacijama sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 98/16, 115/17 i 118/18), jer u momentu evidentiranja izdataka za nefinansijsku imovinu, nije paralelno vršila i evidentiranje na odgovarajućim bilansnim kontima nefinansijske imovine, već je isto vršila na kraju godine;
- platne liste za obračun plata, nije usaglasila sa Pojedinačnim kolektivnim ugovorom za zaposlene u opštinskoj upravi Gacko, jer nisu izmijenjeni elementi sastavnog dijela plate i iste dijelom nisu u skladu sa Rješenjem o utvrđivanju plate;
- dio rashoda nije priznala u izvještajnom periodu kojem pripada, shodno članu 93. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike;
- definisani postupci komunikacije u opštinskoj upravi nisu sprovedeni na način, da obezbijede izvršavanje poslovnih promjena u skladu sa zakonima, podzakonskim i internim aktima. Npr. dokumentacija u vezi sa nastalim poslovnim događajima (rješenja, ugovori i sl.) nije dostavljana u odjeljenje za finansije u roku od 3 dana od dana kada je poslovna promjena nastala, što nije u skladu sa članom 5. stav (4) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

Skupština Opštine nije u skladu sa svojim nadležnostima:

- donijela akt kojim se propisuju poslovi redovnog i vanrednog održavanja, rehabilitacije i zaštite lokalnih puteva i ulica u naselju, obim pojedinih radova i rokovi izvođenja radova, kako je definisano članom 32. stav (2) Zakona o javnim putevima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 89/13);
- dala saglasnost na cijene komunalnih usluga, što nije u skladu sa članom 20. stav (3) Zakona o komunalnim djelatnostima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 124/11 i 100/17) i članom 39. stav (2) tačka 11) Zakona o lokalnoj samoupravi;

- uskladila Odluku o uređenju prostora i građevinskog zemljišta Opštine („Službeni glasnik Opštine“, broj 1/17), sa članom 69. Zakona o uređenju prostora i građenja, kojim je definisano da Skupština opštine svojom odlukom utvrđuje gradsko građevinsko zemljište, i isto se može odrediti zemljište za koje je donesen sprovedbeni dokument prostornog uređenja ili urbanistički plan, prema kome će se izgradnja i uređenje zemljišta izvršiti najkasnije u roku od 5 godina.

Popis imovine i obaveza na dan 31.12.2019. godine Opština, nije organizovala i izvršila u skladu sa odredbama Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obaveza („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 45/16 - u daljem tekstu: Pravilnik o popisu), jer:

- usklađivanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza nije vršeno na način da se izvrši usklađivanje fizičkog stanja i knjigovodstvenih vrijednosti u pomoćnim evidencijama, kako je definisano članom 3. Pravilnika o popisu, već je usklađivanje fizičkog stanja (nefinansijske imovine), sa knjigovodstvenim vrijednostima imovine izvršeno na osnovu popisnih lista koje se ručno formiraju svake godine od strane popisnih komisija, umjesto iz pomoćnih evidencija (popisne liste, koje sadrže odgovarajuće podatke, naziv, inventurni broj, jedinicu mjere i sl.);
- prije započinjanja aktivnosti popisa imovine i obaveza, popisne liste iz pomoćnih evidencija, nisu dostavljene popisnim komisijama i pored usmenih i pismenih zahtjeva od strane popisnih komisija, što nije u skladu sa članom 17. stav (8) navedenog pravilnika;
- za utvrđivanje stvarnog stanja potraživanja i obaveza nije izvršeno usaglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem (analitičke pomoćne evidencije, usaglašena stanja), na način da bi bili ispunjeni ciljevi popisa i provedene tehnike popisa, shodno članu 5. i 12 Pravilnika za popis. Za potrebe sprovođenja ovog procesa knjigovodstvena dokumentacija iz nadležnog odjeljenja, nije blagovremeno dostavljena komisiji i nije bila kompletna. Komisija nije popisala akcije i učešća u kapitalu i dio dugoročnih obaveza;
- za imovinu na privremenom korišćenju kod drugih pravnih i fizičkih lica, nisu obezbijedene popisne liste, kako je definisano članom 19. Pravilnika o popisu;
- Izvještaj Centralne popisne komisije sačinjen je 31.03.2020. godine, umjesto do 25.01.2020. godine, kako je definisano Odlukom o organizovanju redovnog godišnjeg popisa za 2019. godinu ili mjesec dana prije isticanja roka za pripremu i prezentaciju finansijskog izvještaja, kako je definisano članom 20. stav (2) Pravilnika o popisu;
- izvještaji popisnih komisija nisu sačinjeni u skladu sa članom 20. navedenog pravilnika, jer izvještaji ne sadrže uporedni pregled stvarnog i knjigovodstvenog stanja imovine i obaveza.

Uspostavljeni sistem internih kontrola nije funkcionisao na način da je obezbijedio istinito i fer izvještavanje i usklađenost sa važećim zakonima i drugim propisima, što je osim u ovoj tački navedeno u tačkama 4., 5. i 6. izvještaja.

Preporučuje se načelniku da obezbijedi da se:

- ***donesu ili usklade interna akta shodno dijelu odredbi Zakona o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske i drugom važećom zakonskom i podzakonskom regulativom, ista primjenjuju u dijelu koji se odnosi na ugovore, pisane procedure, vođenje pomoćnih knjiga, dokumentovanost knjigovodstvene dokumentacije, normativ potrošnje goriva, registar ugovora, prevoz na posao i sa posla, vođenje građevinskog dnevnika, naknadu za nadzor i ugovore o nadzoru, sačinjavanje priloga uz obrasce za***

unos u GKT, priznavanje i evidentiranje imovine i obaveza i rashoda u skladu sa važećom zakonskom regulativom, kao i internu komunikaciju;

- **popis imovine i obaveza vrši u skladu sa odredbama Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obaveza.**

Preporučuje se Skupštini opštine da obezbijedi da se donesu i usklade akta shodno odredbama Zakonu o javnim putevima, Zakonu o komunalnim djelatnostima i Zakonu o uređenju prostora i građenju.

Preporučuje se direktoru ustanove Dječiji vrtić i direktoru Centra za socijalni rad Gacko, da obezbijede da se uspostave pomoćne knjige, kako je definisano članom 27. Zakona o trezoru i članom 8. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike .

4. Nabavke

Planom javnih nabavki roba, usluga i radova za 2019. godinu (sa izmjenama i dopunama) planirane su nabavke u ukupnoj vrijednosti od 2.623.625 KM (bez poreza na dodatu vrijednost u daljem tekstu: PDV), za 8 otvorenih postupaka (1.357.330 KM), 28 konkurentskih postupaka (1.183.985 KM) i 23 direktna postupka (82.310 KM).

Prema dostavljenom tabelarnom pregledu o realizaciji navedenog plana, Opština je u toku 2019. godine provela 46 postupka ukupne vrijednosti od 1.512.812 KM (bez PDV-a) i to:

- 4 otvorena postupka (696.969 KM) koji se odnose na izgradnju, rekonstrukciju i sanaciju lokalnih puteva i gradskih ulica, nabavku vatrogasne cisterne i zimsko održavanje lokalnih puteva;
- 17 postupaka po konkurentskom zahtjevu za dostavljanje ponuda (688.031 KM) koji se odnose na nabavku roba za reprezentaciju, goriva, usluga prevoza, kao i za izvođenje radova na održavanju javne rasvjete i lokalnih puteva i gradskih ulica, rekonstrukciju lokalnih puteva, nabavku opreme, ugradnju kotlovnice i druge nabavke;
- 25 postupaka putem direktnog sporazuma (127.812 KM).

Za dio planiranih nabavki za 2019. godinu u vrijednosti od 1.110.813 KM, nije pokrenut postupak.

Dio nabavki je pokrenut krajem 2018. godine, ugovori zaključeni u 2019. godini u ukupnom iznosu od 2.612.966 KM (bez PDV-a), a odnose se na izgradnju sportske dvorane u Gacku (2.499.306 KM), popravku i održavanje lokalnih puteva Vrba i Avtovac (68.578 KM) i izgradnju bazena za vodu Ljeskov Dub (45.082 KM).

Revizijskim ispitivanjem obuhvaćene su nabavke vrijednosti od 1.205.640 (79%) i provedeni postupak započet u 2018. godini, a završen u 2019. godini (izgradnja sportske dvorane). U okviru revidiranih postupaka javnih nabavki utvrđene su neusklađenosti sa Zakonom o javnim nabavkama (u daljem tekstu: Zakon), Pravilnikom o postupku direktnog sporazuma („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, broj 90/14) i Uputstvom za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, broj 90/14 i 20/15), kako slijedi:

- u toku 2019. godine zaključeno je 19 ugovora (usluge tekućeg održavanja lokalnih puteva, usluge održavanja zgrada i objekata, izgradnja i održavanje vodopojilišta i drugo) u ukupnoj vrijednosti od 194.443 KM (bez PDV-a), a isto nije planirano planom javnih nabavki za 2019. godinu i nisu donesene posebne odluke o

pokretanju javnih nabavki, što nije u skladu sa odredbama člana 17. stav (1) Zakona;

- za usluge sistemske deratizacije (20.874 KM sa PDV-om) i usluge tekućeg održavanja objekata drumskog saobraćaja (23.119 KM sa PDV-om), izbor postupka nije bio odgovarajući, jer su provedeni direktni postupci, a prema vrijednosnim razredima isti se odnose na provođenje konkurentskog zahtjeva, što nije u skladu sa članom 15. stav (6) Zakona;
- zaključeni su ugovori u vrijednosti od 209.727 KM (bez PDV-a), bez provođenja procedure javne nabavke, što nije u skladu sa članom 6. Zakona (čišćenje kanala, usluge prevoza vode, usluge medijskog praćenja i izgradnja fekalne kanalizacije);
- procedure javnih nabavki u najmanjem iznosu od 51.261 KM, nisu provedene za nabavke usluge rashoda reprezentacije i nabavke autodijelova, što nije u skladu sa članom 6 i 87. stav (2) Zakona;
- za nabavku usluga prevoza tenderska dokumentacija nije pripremljena u skladu sa članom 2. stav (b) Uputstva za pripremu modela tenderske dokumentacije, jer nije izvršen detaljan opis posla ili zadatka, nije definisano mjesto izvršenja usluge i rok za isporuku usluge i rok za početak pružanja usluge;
- za nabavke provedene putem konkurentskih postupaka, zahtjevi za dostavljanje ponuda nisu upućivani na tri adrese ponuđača, što nije u skladu sa članom 88. Zakona;
- okvirni sporazum za nabavku usluga prevoza je zaključen u maksimalnoj vrijednosti od 51.421 KM (sa PDV-om), a prema pojedinačnim ugovorima ugovorena je vrijednost od 60.794 KM (sa PDV-om), što nije u skladu sa članom 32. stav (2) Zakona.

Takođe, u postupku javne nabavke „Izgradnja sportske dvorane u Gacku“ Planom javnih nabavki za 2018. godinu planirana su sredstva u iznosu od 1.000.000 KM, a Odlukom o pokretanju postupka javne nabavke od 20.07.2018. godine, procijenjena je vrijednost u iznosu od 2.260.000 KM (bez PDV - a), što nije u skladu sa članom 17. Zakona. Tenderskom dokumentacijom nisu na jasan i precizan način definisani uslovi plaćanja, što nije u skladu sa članom 16. Zakona i članom 3. Uputstva za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda, jer je u tački 5.7. tenderske dokumentacije naveden rok, način i uslovi plaćanje po ispostavljenim situacijama do 48 mjeseci. Izabrani ponuđač u svojoj ponudi (Aneks 8) nije naveo rok, način i uslove plaćanja, a nakon provedene procedure putem otvorenog postupka Opština je zaključila ugovor sa „Antikorozijska“ d.o.o. Gacko u vrijednosti od 2.499.308 KM (bez PDV-a) i ugovorila plaćanje obaveza po ispostavljenim mjesečnim situacijama do 48 mjeseci (objašnjenje u tački 6.1.2.1. izvještaja).

Preporučuje se načelniku da obezbijedi da se nabavke roba, usluga i radova, vrše u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama, Pravilnikom o postupku direktnog sporazuma i Uputstvom za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda u smislu da se:

- ***pokreće postupak javne nabavke, ako je nabavka predviđena u planu javnih nabavki ili donošenjem posebne odluke o pokretanju postupka;***
- ***provode postupci za sve nabavke;***
- ***odabir postupaka vrši u skladu sa zakonom definisanim postupcima;***
- ***zahtjevi za ponudu u konkurentskom postupku upućuju najmanje trojici ponuđača;***

- **priprema tenderska dokumentacija sa jasno definisanim predmetom nabavke (mjesto, rok, vrijeme, uslovi plaćanja i sl.);**
- **nakon zaključenja okvirnog sporazuma poštuju njegove odredbe.**

5. Priprema i donošenje budžeta

Skupština opštine je 28.12.2018. godine donijela Odluku o usvajanju budžeta Opštine za 2019. godinu u iznosu od 12.100.990 KM, a nakon provedene procedure 03.12.2019. godine donijela je odluku o usvajanju rebalansa budžeta Opštine za 2019. godinu u iznosu od 13.115.090 KM. U ukupna budžetska sredstva planirana je i raspodjela neutrošenih kreditnih sredstava iz ranijih perioda u iznosu od 1.827.490 KM.

Rashodi sa izdacima su planirani u ukupnom iznosu od 13.115.090 KM.

Opština je imala prenesene obaveze iz prethodnog perioda, a nije shodno članu 30. Zakona o fiskalnoj odgovornosti u Republici Srpskoj („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 94/15 i 62/18) sačinila Plan izmirenja obaveza prenesenih iz prethodnog perioda. Kratkoročne obaveze su na dan 31.12.2018. godine iskazane u iznosu od 2.768.953 KM.

Na osnovu ugovora o dugoročnim kreditima u 2016. godini sa „Uni Credit Bank“ a.d Banja Luka (2.010.000 KM) i sa „Raiffeisen Bank“ d.d. Bosna i Hercegovina (1.990.000 KM), Opština je u prethodnim periodima utrošila dio povučenih kreditnih sredstava iz čega proizilazi ostatak neutrošenih kreditnih sredstava na dan 31.12.2018. godine u iznosu od 1.882.956 KM. Kreditna sredstva nisu vođena na posebnom računu, već na jedinstvenom računu trezora (u daljem tekstu: JRT). U Budžetu i rebalansu budžeta na poziciji raspodjela suficita iz ranijih godina, planirana su neutrošena kreditna sredstva iz ranijih perioda u iznosu od 1.827.490 KM. Revizijom je utvrđeno da budžetom i rebalansom budžeta nisu međusobno usaglašene pozicije koje su predviđene, odnosno planirana i stvarno raspoloživa kreditna sredstva, jer su planirana neutrošena kreditna sredstva u iznosu od 1.827.490 KM, a na žiro računima na dan 31.12.2018. godine iskazano je stanje ukupnih budžetskih sredstava od 1.315.957 KM, odnosno manja su ukupna budžetska sredstva od planiranih neutrošenih kreditnih sredstava za 566.999 KM.

Iz navedenih kreditnih sredstava rebalansom budžeta planirano je finansiranje izdataka za pribavljanje zgrada u ukupnom iznosu od 1.827.490 KM i to za izgradnju sportske dvorane (974.675 KM), izgradnju ulice Srpskih ratnika (133.180 KM), izgradnju i rekonstrukciju ulice Alekse Jakšića (152.780 KM), izgradnju parkinga u ulici Vidovdanska (33.875 KM), rekonstrukciju ulice Mitropolita Petra Zimonjića (146.330 KM), rekonstrukciju ulice Milorada Popovića (253.040 KM) i uređenje Trga Save Vladislavića (133.610 KM).

Budžet odnosno Rebalans budžeta nije pripremljen i donesen shodno članu 15. Zakona o budžetskom sistemu Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 121/12, 52/14, 103/15 i 15/16), jer nije u potpunosti primijenjena jedinstvena ekonomska budžetska klasifikacija propisana Pravilnikom o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike. Na pogrešnoj ekonomskoj klasifikaciji je planiran dio prihoda i rashoda koji se odnosi na prihode od naknada na ime uređenja građevinskog zemljišta, kapitalne i tekuće grantove (rashode), rashode za tekuće održavanje, rashode za stručne usluge, doznake građanima, usluge čišćenja javnih površina, subvencije po osnovu organizacije prijema, manifestacija i drugo.

Preporučuje se načelniku da obezbijedi, da se:

- ***budžet donosi i provodi u skladu sa Zakonom o budžetskom sistemu Republike Srpske;***
- ***donosi dugoročni plan za izmirenje neizmirenih obaveza, prenesenih iz prethodnog perioda, kako je definisano članom 30. Zakona o fiskalnoj odgovornosti u Republici Srpskoj;***
- ***prije donošenja odluke o korišćenju namjenskih sredstava, provede analiza kojom bi se utvrdila raspoloživost namjenskih sredstava i njihova raspodjela, shodno skupštinskoj odluci.***

6. Finansijski izvještaji

Opština je sačinila Konsolidovani bilans stanja na dan 31.12.2019. godine u skladu sa članom 123. stav (3) i (4) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike, odnosno izvršeno je uključivanje kontrolisanih entiteta dodavanjem neto imovine/kapitala iz njihovih bilansa stanja u Konsolidovani bilans stanja Opštine (JP „Komus“ a.d. Gacko i JP „Vodovod“ a.d. Gacko).

6.1. Izvještaj o izvršenju budžeta

Izvršenje budžeta Opštine za period 01.01 - 31.12.2019. godine iskazano je u obrascu PIB - Periodični izvještaj o izvršenju budžeta na računovodstvenom fondu 01 - opšti fond, što predstavlja budžet u užem smislu (u daljem tekstu PIB) i u obrascu PIF - Periodični izvještaj o izvršenju po računovodstvenim fondovima (u daljem tekstu PIF).

Opština je u 2019. godini u obrascu PIB iskazala ukupne prihode i primitke u iznosu od 11.853.622 KM (što je 5% više u odnosu na rebalans budžeta), dok su ukupni rashodi i izdaci iskazani u iznosu od 12.253.944 KM (što je 7% manje u odnosu na rebalans budžeta). Osim budžetskih prihoda i primitaka, Opština je u izvršenju iskazala i kreditna sredstva iz ranijih perioda 689.309 KM, tako da su u PIB - u iskazana ukupna budžetska sredstva u iznosu od 12.542.931 KM.

Na podnesene kvartalne finansijske planove za izvršenje budžeta koje su podnosili budžetski korisnici, nisu date saglasnosti kako je definisano tačkom VIII Odluke o izvršenju rebalansa budžeta Opštine za 2019. godinu. Procenat izvršenja rashoda kod korisnika budžetskih sredstava se kreće u rasponu od 84 do 108% u odnosu na rebalansom odobrene rashode.

Poslije rebalansa budžeta nisu donesene odluke o realokacijama budžetskih sredstava, a unosom operativnih finansijskih planova za izvršenje budžeta, budžetski okvir na pojedinim pozicijama je uvećan u odnosu na usvojeni rebalans budžeta za 2019. godinu, što je suprotno odredbama Zakona o budžetskom sistemu Republike Srpske, Zakona o fiskalnoj odgovornosti u Republici Srpskoj, Zakona o trezoru i Odluke o izvršenju budžeta Opštine za 2019. godinu.

Izvršenje budžetskih rashoda na pojedinim pozicijamm nije u skladu sa članom 40. Zakona o budžetskom sistemu Republike Srpske i članom 10. stav (3) Zakona o fiskalnoj odgovornosti u Republici Srpskoj, kojima je dozvoljeno da budžetski korisnici stvaraju obaveze i koriste sredstva za namjene i do visine raspoloživih sredstava utvrđenih budžetom (odstupanja su objašnjena u tački 6.1.2.1. izvještaja).

Nadležni opštinski organ nije sačinio plan gotovinskih tokova za izvršenje budžeta, shodno članu 13. Zakona o trezoru, u kome bi definisao prioritete u izvršenju plana gotovinskih tokova i dao preporuke o neophodnim mjerama za usklađivanje izdataka i budžetskih sredstava.

Realokacije iz budžetske rezerve, nisu vršene u skladu sa članom 43. Zakona o budžetskom sistemu Republike Srpske i tačkom XII Odluke o izvršenju budžeta Opštine, jer su rebalansom budžeta odobrena sredstva od 200.000 KM, a realocirano je 215.143 KM na poziciju tekućih pomoći. Navedena sredstva budžetske rezerve nisu korišćena za podmirenje hitnih i nepredviđenih rashoda, već su korišćena za tekuće pomoći (tačka 6.1.2.1. izvještaja).

Skupština Opštine je 04.06.2020. godine, usvojila Izvještaj o izvršenju budžeta Opštine za 2019. godine („Službeni glasnik Opštine“, broj 3/20).

Preporučuje se načelniku da obezbijedi da se:

- **stvaraju obaveze i koriste sredstva za namjene i do visine raspoloživih sredstava utvrđenih budžetom u skladu sa članom 40. Zakona o budžetskom sistemu Republike Srpske, kao i članom 10. stav (3) Zakona o fiskalnoj odgovornosti;**
- **koristi budžetska rezerva, shodno članu 43. Zakona o budžetskom sistemu Republike Srpske;**
- **donosi saglasnost na kvartalne finansijske planove;**
- **donosi plan gotovinskih tokova za izvršenje budžeta, shodno članu 13. Zakona o trezoru.**

6.1.1. Prihodi i primici

Budžetski prihodi i primici za 2019. godinu u PIB – u iskazani su u iznosu od 11.853.622 KM, a u PIF- u iznosu od 12.993.697 KM. Izvršenje u PIF – u veće je za 1.140.075 KM i to po osnovu primitaka od zaduživanja (886.725 KM) i po osnovu primitaka od avansa (253.350 KM).

6.1.1.1. Budžetski prihodi

Budžetski prihodi na fondu 01 iskazani su u iznosu od 11.362.599 KM, što je 5% više u odnosu na rebalansom planirane prihode, a čine ih poreski i neporeski prihodi, grantovi i transferi između ili unutar jedinica vlasti.

Poreski prihodi iskazani su u iznosu od 4.867.939 KM, a čine ih uglavnom indirektni porezi (3.827.694 KM), porezi na lična primanja, prihodi od samostalnih djelatnosti (625.260 KM), porezi na imovinu (352.018 KM) i porezi na promet proizvoda i usluga (52.971 KM).

Neporeski prihodi iskazani su u iznosu od 6.008.823 KM, a odnose se uglavnom na prihode od finansijske i nefinansijske imovine i pozitivnih kursnih razlika, naknade i takse i prihode od pružanja javnih usluga.

Prihodi od finansijske i nefinansijske imovine i pozitivnih kursnih razlika iskazani su u iznosu od 5.793 KM, a odnose se uglavnom na prihode od zakupa i rente (3.950 KM) i prihode od kamata na gotovinu i gotovinske ekvivalente (1.806 KM).

Naknade i takse i prihodi od pružanja javnih usluga iskazani su u iznosu od 5.996.724 KM, a čine ih administrativne naknade i takse (74.291 KM), komunalne naknade i takse (163.145 KM), naknade po raznim osnovama (5.594.419 KM) i prihodi od pružanja javnih usluga (164.869 KM).

Revizijom je utvrđeno da planiranje i evidentiranje prihoda od zemljišne rente (38.217 KM) i naknada za uređenje gradskog građevinskog zemljišta (3.723 KM), nije izvršeno prema odredbama člana 130. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

Opština nije u skladu sa članom 2. Odluke o komunalnim naknadama („Službeni glasnik Opštine“, broj 3/13, 1/14 i 1/15), donijela rješenja o visini komunalne naknade fizičkim licima, koji su vlasnici stambenih i poslovnih prostora i korisnici objekata i uređaja zajedničke komunalne potrošnje.

Iskazane naknade po raznim osnovama čine naknade za uređenje građevinskog zemljišta (500 KM), naknade za korišćenje građevinskog zemljišta (15.426 KM), naknade za korišćenje komunalnih dobara (15.573 KM), naknade za korišćenje šuma (120.324 KM), naknade za vode (71.085 KM), naknade za promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta (7.426 KM), sredstva za finansiranje posebnih mjera zaštite od požara (37.130 KM), naknade za korišćenje mineralnih sirovina (56.244 KM), naknade po osnovu koncesija (5.246.559 KM) i druge naknade (24.152 KM).

Skupština Opštine je 28.02.2019. godine usvojila Program utroška sredstava po osnovu naknade za korišćenje šuma (124.861 KM), uz pribavljenu saglasnost nadležnog ministarstva. Na osnovu izvještaja o realizaciji navedenog programa, koji je Skupština Opštine usvojila („Službeni glasnik Opštine“, broj 3/20) nije bilo utroška uplaćenih sredstava i ista su prenesena u narednu godinu. Sredstva su iskazana na JRT, što dijelom otežava kontrolu namjenskog korišćenja.

Skupština Opštine je 28.02.2019. godine, usvojila Program namjenskog utroška sredstava od posebnih vodnih naknada za 2019. godinu (110.000 KM). Na osnovu izvještaja o realizaciji navedenog programa, koji je Skupština Opštine usvojila („Službeni glasnik Opštine“, broj 4/20) navedeno je da su utrošena sredstva u iznosu od 100.000 KM (a ukupna uplaćena sredstva 71.085 KM) i to na ime izgradnje fekalne kanalizacije u ulici Solunskih dobrovoljaca. U vezi navedene izgradnje revizijom je utvrđeno da zaključen ugovor sa JP „Vodovod“ a.d. Gacko na iznos 98.163 KM i kupovina gradskog građevinskog zemljišta od 17.150 KM za navedenu izgradnju. Na posebnom računu za vode na dan 31.12.2019. godine iskazano je stanje u iznosu od 2.621 KM.

Na osnovu Izvještaja o realizaciji utroška sredstava po osnovu finansiranja posebnih mjera zaštite od požara, koji je Skupština Opštine usvojila, neutrošena su sredstva u iznosu od 17.158 KM i ista su iskazana na JRT, što otežava kontrolu namjenskog korišćenja sredstava.

Skupština opštine je 03.12.2019. godine („Službeni glasnik Opštine“, broj 7/19) donijela Zaključak o usvajanju Programa o izmjenama i dopunama Programa korišćenja sredstava od koncesione naknade po osnovu Zakona o koncesijama („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 59/13 i 16/18) i planirala sredstva u u iznosu od 5.120.000 KM (5.000.000 KM po osnovu naknade od koncesija i 120.000 KM po osnovu povrata plasiranih sredstava u ranijim periodima). Članom 32. stav (6) navedenog zakona, definisana je namjena sredstava i to za izgradnju i sanaciju primarnih infrastrukturnih objekata u procentu od najmanje 30% od ukupnih sredstava koja se uplate, za izgradnju novih privrednih kapaciteta i ista ne mogu koristiti za plate i druga lična primanja zaposlenih u administrativnoj službi, niti za plate i druga lična primanja korisnika budžeta jedinice lokalne samouprave. Opština je navedenim programom planirala 850.277 KM na ime izgradnje primarnih infrastrukturnih objekata (što je manje od 30%), 1.427.320 KM na ime otplate anuiteta po dugoročnom kreditu i po osnovu poreza na PDV i 2.842.403 KM za ostale isplate (grantovi, pomoći, subvencije, i sl). Izvršenje je iskazano u iznosu od 5.246.559 KM i to po osnovu Zakona o koncesijama i 123.889 KM po osnovu povrata plasiranih sredstava. Skupština Opštine je usvojila izvještaj o realizaciji navedenog programa, u kome je dio iskazanog izvršenja veći od plana, a drugi dio je izvršen a nije planiran. Tako su izdaci po osnovu poreza na PDV planirani (293.000 KM), a izvršeni (361.808 KM), izgradnja primarnih infrastrukturnih objekata planirana (850.277 KM), a

izvršena (965.615 KM) od čega je iskazano izvršenje u iznosu od 127.842 KM, a isto nije planirano i ostale isplate su planirane (2.842.403 KM), a izvršene (2.908.597 KM). Naplaćena sredstva od koncesione naknade vode se na posebnom bankovnom računu, kako je definisano članom 32. stav (6) Zakona o koncesijama i na dan 31.12.2019. godine, iskazana su sredstva u iznosu od 6.080 KM.

Opština nije do 31. marta tekuće godine za prethodnu godinu, dostavila nadležnom ministarstvu izvještaj o korišćenju sredstava po osnovu promjene namjene poljoprivrednog zemljišta, shodnu članu 35. stav (4) Zakona o poljoprivrednom zemljištu („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 93/06, 86/07, 14/10, 5/12 i 58/19).

Prilikom izrade rebalansa budžeta dio donesenih programa i planova namjenskih sredstava nisu mijenjani/usaglašeni, iako su neka namjenska sredstva veća ili manja u odnosu na rebalans budžeta.

Skupština Opštine je 09.10.2019. godine donijela Plan kapitalnih ulaganja za 2019. godinu i Program uređenja gradskog građevinskog zemljišta za 2019. godinu („Službeni glasnik Opštine“, broj 6/2019). Navedenim programom su planirana ukupna sredstva (2.207.850 KM), od čega će se dio finansirati iz budžetskih sredstava (558.075 KM), dio iz kreditnih sredstava (1.533.875 KM), dio iz naknada za vode (110.000 KM) i dio iz naknada po osnovu mineralnih sirovina (5.900 KM). Program uređenja i finansiranja gradskog građevinskog zemljišta nije donesen u skladu sa članom 71 i 72. Zakona o uređenju prostora i građenju u dijelu koji se odnosi na pripremanje, opremanje i finansiranje uređenja gradskog građevinskog zemljišta. Do završetka revizije Skupština Opštine nije razmatrala Program uređenja i finansiranja gradskog građevinskog zemljišta i Plan kapitalnih investicija.

Prihodi od pružanja javnih usluga su iskazani u iznosu od 164.869 KM i odnose se na vlastite prihode po osnovu registrovane djelatnosti (152.718 KM) i vlastite prihode Opštine (12.151 KM).

Grantovi su planirani u iznosu od 4.000 KM, a isti nisu realizovani.

Transferi između ili unutar jedinica vlasti su iskazani u iznosu od 485.837 a odnose se na transfer od Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske po osnovu Zakona o socijalnoj zaštiti (232.705 KM), transfer na ime sufinansiranja projekata u Opštini (3.273 KM) i transferi od jedinica lokalne samouprave (249.859 KM) po kvartalnim zapisnicima Poreske uprave Republike Srpske. Transferi su iskazani na obračunskom osnovu, a na poziciji potraživanja po osnovu transfera od drugih jedinica vlasti iskazana su potraživanja, koja nisu naplaćena u 2019. godini, već u 2020. godini.

Primici za nefinansijsku imovinu su iskazani u iznosu od 3.780 KM, a odnose se na primitke od prodaje zemljišta.

Primici od finansijske imovine su iskazani u iznosu od 123.889 KM, a odnose se na primitke od naplate datih zajmova. Opština nema uspostavljenu pomoćnu evidenciju za potraživanja po osnovu datih zajmova.

Primici od zaduživanja su u PIF-u iskazani (Fond 05) u iznosu od 886.725 KM, a odnose se na primitke po osnovu zaduživanja kod drugih jedinica vlasti. Za izgradnju vodovoda Opština je sa Ministarstvom finansija Republike Srpske, zaključila ugovor o prenosu kreditnih sredstava u iznosu od 2.493.683 KM od Evropske investicione banke po Projektu „Vodovod i kanalizacija Republike Srpske“ za finansiranje Projekta „Dogradnja vodovodnog sistema opštine Gacko“. Na osnovu instrukcija Ministarstva finansija Republike Srpske, po osnovu navedenog kreditnog zaduženja povučena su u 2019. godini kreditna sredstva u iznosu od 886.725 KM.

Ostali primici su iskazani u iznosu od 363.354 KM (Fond 01) i 253.350 KM (Fond 05). Primici na Fondu 01 uglavnom se odnose na primitke po osnovu poreza na dodatu vrijednost (218.467 KM) i po osnovu ostalih primitaka iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti (140.537 KM), a primici na Fondu 05 se odnose na imputirane primitke po osnovu dijela avansa datih u ranijim godinama, a koji su zatvoreni u tekućoj godini (po ugovorima za realizaciju Projekta „Dogradnja vodovodnog sistema opštine Gacko“).

Preporučuje se načelniku da obezbijedi da se:

- **donose rješenja o visini komunalne naknade, kako je definisano Odlukom o komunalnim naknadama;**
- **uspostave adekvatni kontrolni postupci koji se odnose na planiranje, utrošak i izvještavanje o utrošku namjenskih sredstava.**

Preporučuje se Skupštini Opštine da obezbijedi da se donosi Program uređenja i finansiranja gradskog građevinskog zemljišta, shodno članu 71 i 72. Zakona o uređenju prostora i građenja.

6.1.2. Rashodi i izdaci

Budžetski rashodi i izdaci za 2019. godinu u PIB – u su iskazani u iznosu od 12.253.944 KM.

6.1.2.1. Budžetski rashodi

Budžetski rashodi su iskazani u iznosu od 8.968.622 KM, a čine ih rashodi za lična primanja zaposlenih, rashodi po osnovu korišćenja robe i usluga, rashodi finansiranja i drugi finansijski troškovi, subvencije, grantovi, doznake na ime socijalne zaštite koje se isplaćuju iz budžeta Republike, opština i gradova, rashodi finansiranja, drugi finansijski troškovi i rashodi transakcija razmjene između ili unutar jedinica vlasti, rashodi po sudskim rješenjima i transferi između i unutar jedinica vlasti. Po nalazu revizije rashodi za tekuće održavanje su više iskazani za 46.829 KM.

Rashodi za lična primanja zaposlenih iskazani su u iznosu od 4.480.686 KM, što je 4% više u odnosu na rebalansom odobrene rashode, a čine ih rashodi za bruto plate zaposlenih (3.932.992 KM), rashodi za bruto naknade troškova i ostalih ličnih primanja zaposlenih (480.097 KM), rashodi za naknadu plate zaposlenih za vrijeme bolovanja, roditeljskog odsustva i ostalih naknada (29.315 KM) i rashodi za otpremnine i jednokratne pomoći (38.282 KM).

Rashodi za bruto naknade troškova i ostalih ličnih primanja zaposlenih po osnovu rada čine rashodi za naknade za prevoz na posao i sa posla (61.787 KM), rashodi za naknade za topli obrok (150.541 KM), rashodi za regres za godišnji odmor (89.100 KM), rashodi za porez na dohodak (27.483 KM), rashodi za naknade po osnovu nagrada (4.416 KM), rashodi po osnovu dnevnica za službena putovanja u zemlji i inostranstvu (14.968 KM) i rashodi za poreze i doprinose (131.802 KM).

U procesu obračuna rashoda za lična primanja zaposlenih revizijom je utvrđeno:

- za dio zaposlenih lica donesena su Rješenja o utvrđivanju plata, kojima je osnovna plata uvećana po osnovu obavljanja poslova radnog mjesta sa povećanim rizikom (od 10 do 15%), isto uvećanje je definisano članom 12. stav (1) tačka 3) Pojedinačnog kolektivnog ugovora za zaposlene u opštinskoj upravi Gacko od 15%, a za navedena uvećanja, nije donesen interni akt o procjeni rizika na radnom mjestu i u radnoj sredini za zaposlene u Opštini, kako je definisano članom 8. stav (7) navedenog ugovora;

- Pojedinačnim kolektivnim ugovorom za zaposlene u opštinskoj upravi Gacko, definisano je uvećanje osnovne plate do 15% za zaposlene koji u opštinskoj upravi rade duže od 35 godina neprekidno, a isto nije u skladu sa Posebnim kolektivnim ugovorom za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske. Navedena uvećanja za zaposlena lica su priznata i obračunata u 2019. godini;
- rashodi za naknade za topli obrok za zaposlena lica u Opštini, nisu obračunati i evidentirani za 8 mjeseci 2019. godine, što nije u skladu sa članom 13. tačka 7) Pojedinačnog kolektivnog ugovora za zaposlene u opštinskoj upravi Gacko;
- rashodi za naknade za topli obrok za zaposlena lica u JU Centar za socijalni rad, nisu obračunati i evidentirani za 2 mjeseca 2019. godine, što nije u skladu sa članom 12. Pravilnika o platama, naknadama i drugim primanjima za zaposlene u JU Centar za socijalni rad Gacko.

Rashodi po osnovu korišćenja roba i usluga iskazani su u iznosu od 1.762.899 KM (što je 7% više u odnosu na rebalansom odobrene rashode), a čine ih rashodi po osnovu zakupa, rashodi po osnovu utroška energije, komunalnih, komunikacionih i transportnih usluga, rashodi za režijski materijal, rashodi za materijal za posebne namjene, rashodi za tekuće održavanje, rashodi po osnovu putovanja i smještaja, rashodi za stručne usluge, rashodi za usluge održavanja javnih površina i zaštite životne sredine, rashodi za tekuće održavanje i ostali neklasifikovani rashodi. Rashodi za tekuće održavanje su više iskazani za 46.829 KM (objašnjenje u nastavku izvještaja).

Rashodi po osnovu utroška energije, komunalnih, komunikacionih i transportnih usluga iskazani su u iznosu od 235.109 KM, a odnose se na rashode po osnovu utroška energije (114.206 KM), rashode za komunalne usluge (61.926 KM), rashode za komunikacione usluge (56.191 KM) i ostale rashode (2.786 KM). Pravo na upotrebu mobilnih telefona, ostvaruje 19 zaposlenih u iznosu pretplate, načelnik (80 KM), zamjenik načelnika i predsjednik Skupštine Opštine (50 KM) kao i načelnici odjeljenja i starješina vatrogasne jedinice (10 KM).

Rashodi za režijski materijal iskazani su u iznosu od 47.222 KM, a odnose se na rashode za kancelarijski materijal (24.818 KM), rashode za održavanje čistoće (6.760 KM), rashode za stručnu literaturu, časopise i dnevnu štampu (11.245 KM) i rashode za ostali režijski materijal (4.399 KM).

Rashodi za tekuće održavanje iskazani su u iznosu od 306.230 KM (što je 6% više u odnosu na rebalansom odobrene rashode), a odnose se na rashode za tekuće održavanje zgrada (5.786 KM), objekata drumskog saobraćaja (187.325 KM), opreme (45.044 KM) i ostale rashode (68.075 KM). Rashodi za tekuće održavanje su precijenjeni za 46.829 KM, a potcijenjeni su izdaci za nefinansijsku imovinu, jer ulaganja u nefinansijsku imovinu nisu evidentirana u skladu sa odredbama člana 92. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike. Navedena nepravilnost se odrazila i na finansijski rezultat tekuće godine.

Rashodi po osnovu putovanja i smještaja iskazani su u iznosu od 56.919 KM, a odnose se na rashode po osnovu službenih putovanja (35.506 KM) i utroška goriva (21.413 KM). Dio službenih putovanja u inostranstvo, vršen je bez rješenja i naloga za službena putovanja (ista su donesena retroaktivno) i za dio putnih naloga nisu podneseni izvještaji za obračun naknada u definisanim rokovima, što nije u skladu sa članom 14. stav (1 i 2) i članom 16. stav (1) Uredbe o naknadama za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u javnom sektoru Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 73/10).

Rashodi za stručne usluge iskazani su u iznosu od 99.980 KM (što je za 8% više u odnosu na rebalansom odobrene rashode). Odnose se na rashode za usluge finansijskog posredovanja (8.491 KM), rashode osiguranja (11.453 KM), rashode informisanja i medija (27.920 KM), rashode za pravne i administrativne usluge (4.606 KM), kompjuterske usluge (8.858 KM) i ostale stručne usluge (38.652 KM).

Opština je sa RTV „BN“ d.o.o. Bijeljina, zaključila ugovor (bez provedene procedure) i vrijednost ugovora je 21.060 KM, ili 1.755 KM mjesečno, bez jediničnih cijena za ugovorene usluge. Predmet ugovora je televizijsko praćenje značajnih aktivnosti i događaja na području Opštine, kao i objavljivanje oglasa i obavještenja. Izvršenje je iskazano u iznosu od 21.060 KM, a u prilogu mjesečnih faktura od po 1.755 KM, nema zahtjeva Opštine za vršenje usluga (član 2. ugovora) kao ni dokaza o izvršenim uslugama.

Na osnovu ugovora o radnom angažovanju članova Omladinske zadruge Gacko (koji je u Opštini protokolisan 06.09.2019. godine, a u zaglavlju je naveden period 01.01-31.12.2019. godine) ista je Opštini ispostavila 8 računa (11.926 KM) u periodu od januara do decembra 2019. godini, a na ime obavljanja pomoćnih poslova u Opštini. Za potrebe provođenja ovog revizijskog procesa, nije prezentovana dokumentacija u vezi potrebe za obavljanjem pomoćnih poslova i o izvršenim poslovima od strane članova navedene zadruge.

Rashodi za usluge održavanja javnih površina i zaštite životne sredine su iskazani u iznosu od 468.553 KM, a odnose se na rashode za usluge zimske službe (53.731 KM), čišćenja javnih površina (329.979 KM) i električne rasvjete na javnim površinama (84.843 KM). Provođenje programa zajedničke komunalne potrošnje je povjereno JP „Komus“ a.d. Gacko, sa kojim je zaključen ugovor (bez provedene procedure). Skupština Opštine nije izmijenila i dopunila Odluku o osnivanju JP „Komus“ a.d. Gacko u smislu da je ovom preduzeću povjerila obavljanje poslova zajedničke komunalne djelatnosti, kako je definisano članom 10. Zakona o komunalnim djelatnostima. Navedeni izvođač nije Opštini početkom svakog mjeseca dostavljao mjesečni program, kako je definisano članom 5. Programa zajedničke komunalne potrošnje („Službeni glasnik Opštine“, broj 12/18). Provođenje programa usluga zimske službe, povjereno je „Staršped“ d.o.o. Gacko, „Investglobal“ d.o.o. Trebinje i JP „Vodovod“ a.d. Gacko sa kojima su zaključeni ugovori (što je objašnjeno u tački 4. izvještaja). U prilogu faktura za usluge zimske službe (27.495 KM), koje su izvršene od strane „Staršped“ d.o.o. Gacko, nema radnih naloga, a za izvršene usluge u januaru i februaru 2019. godine, navedeni izvođač je ispostavio fakture 05.07.2019. godine.

Ostali neklasifikovani rashodi iskazani su u iznosu od 544.046 KM (što je 24% više u odnosu na rebalansom odobrene rashode), a čine ih rashodi za bruto naknade skupštinskim odbornicima i poslanicima (136.210 KM), rashodi po osnovu ugovora o djelu (63.329 KM), naknade članovima komisija i radnih grupa (33.682 KM), naknade van radnog odnosa (37.718 KM), rashodi reprezentacije (44.380 KM), rashodi po osnovu organizacije prijema, manifestacija i sl (68.979 KM), rashodi za stručno usavršavanje zaposlenih (6.448 KM), rashodi po osnovu poreza, doprinosa i neporeskih naknada na teret poslodavca (988 KM) i ostali rashodi (146.341 KM).

Na osnovu zaključaka načelnika Opštine, članovima popisnih komisija na ime izvršenog popisa imovine i obaveza na dan 31.12.2018. godine, obračunate su i isplaćene preko žiro računa naknade (od 100 do 450 KM) u bruto iznosu od 5.738 KM, članovima komisija za provođenje procedura shodno Zakonu o javnim nabavkama (u 2018 i 2019. godini), obračunate su i isplaćene naknade iz blagajne i preko žiro računa (od 100 do 2.600 KM) u bruto iznosu od 17.496 KM i komisiji za otkup stanova obračunate su i

isplaćene (žiralno) naknade (po 350 KM) u bruto iznosu od 3.151 KM. Revizijom je utvrđeno da obračun navedenih naknada za zaposlena lica u Opštini, nije u skladu sa odredbama Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u jedinicama lokalne samouprave Republike Srpske i isplata sredstava iz blagajne nije u skladu sa članom 3. tačka đ) Uredbe o uslovima i načinu plaćanja gotovim novcem („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 86/12 i 10/14). Naknade su obračunate i isplaćene jednom dijelu zaposlenih lica u Opštini, iako nisu bili članovi komisija za javne nabavke u navedenim periodima i izvještaj komisije za otkup stanova nije potpisan i predmet nije završen (razdužen).

U toku 2019. godine zaključeno je ukupno 36 ugovora o djelu u bruto iznosu od 53.322 KM. Revizijom je utvrđeno da su govori o djelu zaključeni za poslove koji su sistematizovani, što nije u skladu sa odredbama člana 205. Zakona o radu i za veći dio ugovora reviziji nisu dokumentovani izvještaji o obavljenim poslovima.

Revizijom je utvrđeno da Opština nije obračunavala poseban doprinos za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje lica sa invaliditetom, kako je definisano članom 16. Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji, osposobljavanju i zapošljavanju invalida („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 36/09 i 32/13), jer nema zaposleno lice sa invaliditetom.

Evidentiranje rashoda reprezentacije (8.989 KM), nije izvršeno prema odredbama Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike. Od strane Opštine nisu provođene aktivnosti u vezi iskazanih rashoda reprezentacije (44.380 KM), koje su definisane članom 4. Pravilnika o korišćenju sredstava reprezentacije („Službeni glasnik Opštine“, broj 2/19), na način da se pravo na naknadu troškova usluga eksterne reprezentacije, do punog iznosa fakturisanih usluga, priznaje na osnovu prethodnog odobrenja o korišćenju sredstava reprezentacije od strane načelnika Opštine ili lica koje on ovlasti. Računi koji se odnose na troškove reprezentacije, ne sadrže kratak izvještaj u pisanoj formi o povodu i broju posluženih osoba, kako je definisano članom 6. stav (2) navedenog pravilnika. Navedene nepravilnosti se odnose i na dio rashoda po osnovu organizacije prijema, manifestacija i sl. (68.979 KM) a sredstva su dijelom isplaćena putem blagajne.

Rashodi finansiranja i drugi finansijski troškovi su iskazani u iznosu od 144.942 KM po osnovu kamata na dugoročne kredite.

Subvencije su iskazane u iznosu od 342.289 KM, a odnose se na subvencije nefinansijskim subjektima u oblasti poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (100.805 KM), nefinansijskim subjektima u ostalim oblastima (141.909 KM) i nefinansijskim subjektima u oblasti saobraćaja i veza (99.575 KM).

Revizijom je utvrđeno da planiranje i evidentiranje subvencije nefinansijskim subjektima u oblasti poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (94.805 KM) nije vršeno shodno članu 95. stav (1) Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike, jer isto predstavlja grant. Subvencije nefinansijskim subjektima u oblasti poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva odnose se na odobrena sredstva Zemljoradničkoj zadrugi u Gacku na ime finansiranja redovne djelatnosti zadruge u iznosu od 94.805 KM (iskazane subvencije imaju karakter granta) i pojedincima u iznosu od 6.000 KM, a na osnovu pojedinačnih zahtjeva i odluka načelnika.

Opština nije priznala i evidentirala rashode na obračunskoj osnovi u periodu u kome je obaveza za plaćanje nastala bez obzira da li je izvršeno i samo plaćanje, kako je definisano članom 93. stav (2) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama

i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike, pa su obaveze za subvencije iz ranijih perioda i finansijski rezultat ranijih godina potcijenjeni za 134.735 KM.

Na osnovu Pravilnika o dodjeli subvencija u poljoprivredi iz 2017. godine, proveden je postupak dodjele subvencija u 2017. godini i na osnovu prijedloga komisije koju je imenovao načelnik Opštine, sačinjen je Zapisnik (31.12.2017. godine) sa spiskom lisa koja ispunjavaju uslove za dodjelu sredstava (134.735 KM). Rješenja o odobravanju isplate novčanih podsticaja za dodjelu subvencija, nisu donešena u skladu sa članom 2. tačka (7) Pravilnika o dodjeli subvencija u poljoprivredi, gdje je propisano da se po prijemu zapisnika sačinjenog od strane komisije rješenjem odobrava isplata novčanih podsticaja korisnicima, već su ista donešena 10.02.2020. godine.

Subvencije nefinansijskim subjektima u ostalim oblastima, odnose se na subvencije za zapošljavanje pripravnika u javnim preduzećima, organizacijama i drugim ustanovama. Javnim pozivom za podsticajna sredstva u funkciji zapošljavanja pripravnika, Opština je definisala da će subvencionirati bruto iznos najniže plate (410 KM) za 15 pripravnika sa visokom školskom spremom, bez definisanih kriterijuma, a sa poslodavcima je ugovorila finansiranje 19 pripravnika na bruto iznos najniže plate (440 KM).

Subvencije nefinansijskim subjektima u oblasti saobraćaja i veza, odnose se na subvencije na ime usluga prevoza učenika u SŠC „Pero Slijepčević“ Gacko. Opština je u 2018. godini zaključila ugovor sa „Jugoprevoz“ a.d. Gacko u kome nije definisala vrijednost ugovora, relacije za prevoz učenika, kao ni pojedinačne cijene. Na osnovu navedenog ugovora ispostavljene su mjesečne fakture u ukupnom iznosu od 51.889 KM, na ime izvršenih usluga prevoza učenika, bez specifikacije izvršenih usluga.

Grantovi su iskazani u iznosu od 1.115.967 KM, a odnose se na tekuće grantove (836.167 KM) i kapitalne grantove (279.800 KM). Tekući grantovi se odnose na odobrena sredstva neprofitnim subjektima u zemlji (političkim organizacijama 24.000 KM, humanitarnim organizacijama 104.650 KM, sportskim klubovima i omladinskim udruženjima 306.418 KM, organizacijama iz oblasti zdravstvene zaštite 130.000 KM, organizacijama iz oblasti obrazovanja nauke i kulture 22.000 KM i ostali tekući grantovi 249.099 KM).

Sredstva na ime granta za stimulisanje stambene izgradnje su planirana 40.000 KM, a izvršenje je iskazano 107.802 KM. Raspodjela sredstava nije vršena na osnovu Pravila o dodjeli pomoći za stambeno zbrinjavanje („Službeni glasnik Opštine“, broj 8/05), a istim pravilima, nisu na odgovarajući način definisani uslovi, kriterijumi i način odobravanja sredstava, kao i monitoring dodijeljenih sredstava. Raspodjela sredstava je vršena na osnovu pojedinačnih zahtjeva i odluka načelnika Opštine o odobravanju sredstava (u rasponu od 1.500 do 8.000 KM). Osim navedenog utvrđeno je, da je Opština sa izvođačem „Investglobal“ d.o.o Gacko, zaključila ugovor na iznos 7.002 KM na ime sanacije stambeno poslovnog objekta za fizičko lice, a za isto je u 2017. godini od strane fizičkog lica podnesen zahtjev na ime pomoći (zahtjev nije protokolisan) i nije donesena odluka o odobravanju sredstava za stimulisanje stambene izgradnje, osim što je za navedenu pomoć Opština zaključila ugovor sa pomenutim izvođačem.

Sredstva granta zajednicama etažnih vlasnika (13.000 KM), nisu odobrena na način da je bilo javno oglašavanje i da je dat prijedlog mišljenja stručne komisije, kako je definisano članom 3. Odluke o uslovima, kriterijumima i načinu dodjele granta etažnim vlasnicima („Službeni glasnik Opštine“, broj 1/14), već su sredstva odobrena na osnovu zahtjeva i donesenih odluka načelnika Opštine.

Kapitalni grantovi se odnose na odobrena sredstva neprofitnim subjektima u zemlji (13.800 KM) i ostali grantovi javnim nefinansijskim subjektima (266.000 KM). Zbog pogrešnog planiranja, evidentiranje tekućih i kapitalnih grantova javnim nefinansijskim

subjektima, nije vršeno prema odredbama člana 95. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

Na osnovu skupštinske Odluke o kriterijumima i postupku za dodjelu i prestanak statusa udruženja od opšteg interesa za Opštinu („Službeni glasnik Opštine“, broj 9/17) Opština nije provela postupak za utvrđivanje statusa udruženja, kojim bi udruženja ostvarila podršku Opštine u sufinansiranju aktivnosti, a na osnovu podnesenog godišnjeg programa i zaključenog ugovora sa Opštinom kojim se regulišu međusobna prava, obaveze i način finansiranja udruženja. Planom i rebalansom budžeta odobrena su sredstva za udruženja, mimo utvrđenog statusa.

Kod dodjele jednog dijela grantova nije primijenjena Metodologija upravljanja grantovima za programe i projekte koji se finansiraju ili sufinansiraju sredstvima budžeta Republike Srpske (koju je Ministarstvo finansija Republike Srpske donijelo decembra 2014. godine). Dio korisnika grantova uz dostavljene izvještaje o utrošenim sredstvima, nije dokumentovao opravdanost utrošenih sredstava.

Doznake na ime socijalne zaštite koje se isplaćuju iz budžeta Republike, opština i gradova iskazane su u iznosu od 1.054.124 KM, a odnose se na doznake građanima (903.691 KM) i pružaocima usluga socijalne zaštite koje se isplaćuju iz budžeta Republike, opština i gradova (150.433 KM).

Sredstva na ime tekućih pomoći učenicima, studentima i pojedincima u oblasti nauke i kulture su planirana 200.000 KM, a izvršenje je iskazano 141.652 KM. Javni poziv za dodjelu sredstava na ime studentskih stipendija za školsku 2018/2019 objavljen je 10.10.2019. godine, što nije u skladu sa članom 3. Odluke o stipendiranju studenata („Službeni glasnik Opštine“, broj 7/05, 1/10 i 1/11), jer nije izvršeno pravovremeno objavljivanje. Ugovorima o stipendiranju dato je pravo na 6 stipendija umjesto 10, što nije u skladu sa članom 10. navedene odluke. U decembru 2019. godine u GKT iskazane su tekuće pomoći učenicima i studentima i tekuće obaveze u iznosu od 111. 953 KM (plaćene 04.02.2020. godine).

Dodjela sredstava iz budžetske rezerve (215.142 KM) je vršena bez uspostavljenih kriterijuma, a knjigovodstveno evidentiranje odobrenih sredstava, nije vršeno u skladu sa propisanom ekonomskom klasifikacijom, jer je ukupan iznos ovih rashoda evidentiran preko računa tekućih pomoći penzionerima i nezaposlenim licima i isplata jednog dijela sredstva je vršena putem blagajne.

Preporučuje se načelniku da obezbijedi da se:

- **izvrši usaglašavanje Pojedinačnog kolektivnog ugovora za zaposlene u opštinskoj upravi Gacko sa Posebnim kolektivnim ugovorom za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske i da se obračun plata i naknada vrši u skladu sa istim;**
- **ugovori o djelu zaključuju u skladu sa odredbama člana 205. Zakona o radu i propišu načini pravljanja i uspostavljanja evidencije o istim;**
- **obračun posebnog doprinosa za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje lica sa invaliditetom, vrši shodno članu 16. Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji, osposobljavanju i zapošljavanju invalida;**
- **službena putovanja vrše i podnose izvještaji u skladu sa članom 14. stav (1 i 2) i članom 16. stav (1) Uredbe o naknadama za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u javnom sektoru Republike Srpske;**
- **donesu interni akti kojima bi se definisala jasna pravila i kriterijumi za raspodjelu i praćenje utroška sredstava na ime subvencija, grantova i doznaka, čime bi se osigurala jednakost i transparentnost prilikom raspodjele javnih sredstava i praćenje postignutih efekata;**

- **priznavanje rashoda vrši u skladu sa članom 93. stav (2) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.**

Preporučuje se Skupštini Opštine da obezbijedi da se donese interni akt o vršenju komunalnih djelatnosti u skladu sa odredbama Zakona o komunalnim djelatnostima.

Rashodi finansiranja, drugi finansijski troškovi i rashodi transakcija između ili unutar jedinica vlasti su iskazani u iznosu od 26.825 KM.

Transferi između različitih jedinica vlasti su iskazani u iznosu od 32.454 KM, a odnose se uglavnom na transfere fondovima obaveznog socijalnog osiguranja (32.304 KM).

Izdaci za nefinansijsku imovinu iskazani su u iznosu od 1.828.487 KM (Fond 01), ili 64% u odnosu na odobrene izdatke i 1.266.750 KM (Fond 05), a odnose se na izdatke za proizvedenu stalnu imovinu 1.780.613 KM (Fond 01), izdatke za zalihe materijala, robe, sitnog inventara, ambalaže i sl. 47.874 KM (Fond 01) i izdatke za proizvedenu stalnu imovinu 1.266.750 KM (Fond 05). Izdatke za proizvedenu stalnu imovinu (Fond 01) čine izdaci za pribavljanje zgrada i objekata (1.724.814 KM), investiciono održavanje, rekonstrukciju i adaptaciju zgrada i objekata (22.903 KM), nabavku postrojenja i opreme (26.812 KM) i za nematerijalnu proizvedenu imovinu (6.084 KM).

Iskazani izdaci za proizvedenu stalnu imovinu (Fond 05) se odnose na izdatke za izgradnju vodovodnog sistema u Opštini.

Opština nije uspostavila odgovarajuće kontrolne postupke u dijelu koji se odnose na planiranje, dokumentovanje, priznavanje i evidentiranje izdataka za nefinansijsku imovinu. Revizijom je utvrđeno da je izvršenje na izdacima za nefinansijsku imovinu u 2019. godini u najvećem dijelu iskazano po osnovu zaključenih ugovora u 2018. godini, a izvedenih radova u 2019. godini. Od ukupno provedenih postupaka javnih nabavki i zaključenih ugovora u 2019. godini (1.512.812 KM), Opština je u toku 2019. godine na izdacima za nefinansijsku imovinu iskazala 917.931 KM, a drugi dio izvršenja se odnosi na realizaciju zaključenih ugovora u ranijem periodu. Opština nije vršila rezervisanje sredstava u prethodnim obračunskim periodima, kako je definisano odredbama MRS JS 19 – Rezervisanje, potencijalne obaveze i potencijalna imovina.

Revizijom je utvrđeno da skupštinski planovi, programi i odluke na ime planiranja, priznavanja i iskazivanja izdataka za nefinansijsku imovinu, nisu međusobno usaglašeni i uporedivi, pa se dešava da su planom javnih nabavki planirana sredstva, drugačija u odnosu na plan kapitalnih ulaganja, a da navedena pozicija nije planirana rebalansom budžeta, pa se dio izvršenja iskazuje na tekućim rashodima, drugi dio na izdacima za nefinansijsku imovinu, ili se fakturišu naknadni radovi, a isti nisu ni ugovoreni. Npr. ugovorena je sanacije priključaka na lokalnim putevima i gradskim ulicama (124.748 KM), a izvršenje je iskazano dijelom na rashodima tekućeg održavanja (44.594) i izdacima za nefinansijsku imovinu (80.154 KM), što je objašnjeno u tački 6.1.2.1. izvještaja. Za izgradnju parkinga u ulici Vidovdanska u Gacku, planom i rebalansom budžeta planirana kreditna sredstva od 33.874 KM, ugovoreno (89.288 KM), a izvršenje je iskazano (104.585 KM). Za ispostavljenu 3 privremenu situaciju (17.127 KM), reviziji nije prezentovana dokumentacija na osnovu koje su radovi priznati i evidentirani u GKT, jer nije zaključen ugovor za dodatne radove, a nije ni prezentovana dokumentacija od strane nadzornog organa i pismena saglasnost investitora za dodatne/naknade radove.

Neusklađenosti navedenih planova i odluka se odnose i na izgradnju sportske dvorane u Opštini. Planom javnih nabavki za 2018. godinu planirana je izgradnja sportske dvorane

(1.000.000 KM), Planom kapitalnih investicija za 2019. godinu (980.000 KM), a Odlukom o rebalansu budžeta za 2019. godinu (974.645 KM - izvor finansiranja kreditna sredstva). Odluka načelnika Opštine o pokretanju postupka za izgradnju sportske dvorane (20.07.2018. godine) u kojoj je procijenjena vrijednost radova 2.260.000 KM (bez PDV-a) i naveden izvor finansiranja da su obezbijedena kreditna sredstva, nije u skladu sa navedenim iznosima u pomenutim planskim dokumentima, kao i Skupštinskom odlukom o kreditnom zaduženju iz 2016. godine kojom je planirana izgradnja sportske dvorane u iznosu od 1.000.000 KM. Navedena odluka nije donesena ni u skladu sa članom 39. stav (2) tačka 13) Zakona o lokalnoj samoupravi, kojim je definisano da je Skupština nadležna za donošenje odluka o pribavljanju, upravljanju i raspolaganju imovinom. Nakon sprovedenog postupka Opština je zaključila ugovor sa „Antikorozija“ d.o.o. Gacko u vrijednosti od 2.499.308 KM (bez PDV-a) i ugovorom je definisala ispostavljanje mjesečnih situacija i plaćanje do 48 mjeseci. U toku 2019. godine ispostavljene su 2 privremene situacije (574.539 KM), koje su plaćene isti dan, a 05.02.2020. godine 3 privremena situacija (427.575 KM) i ukupna obaveza po istoj je plaćena do 18.03.2020. godine. Za 3 privremenu situaciju nije prezentovana dokumentacija o periodu izvršenih radova, već je za potrebe revizije dato pismeno obrazloženje, da su radovi izvođeni u periodu decembar 2019. i januar 2020. godine. Do završetka revizijskih aktivnosti, Opština je utrošila za navedenu investiciju kreditna sredstva u iznosu od 1.115.911 KM, odnosno 115.911 KM više u odnosu na skupštinsku odluku. U 2019. godini planirana su sredstva u iznosu od 974.645 KM, a na ime svih izvršenih radova i usluga iskazano je izvršenje u iznosu od 655.435 KM.

Preporučuje se načelniku da obezbijedi da se:

- **godišnji planovi za pribavljanje i izgradnju imovine, zasnivaju na iznosima predviđenim u budžetu i isti budu usaglašeni, a ako se ugovor dodjeljuje na period duži od jedne godine, obaveze za ugovorene nabavke koje dospijevaju u narednim godinama usklade sa budžetom;**
- **ulaganja u imovinu provode na osnovu odluka Skupštine opštine u skladu sa članom 39. stav (2) tačka 13) Zakona o lokalnoj samoupravi;**
- **propišu procedure praćenja realizacije ugovora i neophodna prateća dokumentacija na osnovu koje će se provoditi praćenje od dana zaključenja do dana okončanja nabavke radova i usluga;**
- **budžetska sredstva na ime pribavljanja i izgradnje imovine, kao i kreditna sredstva troše u skladu sa skupštinskim odlukama.**

Izdaci za otplatu dugova su iskazani u iznosu od 1.000.053 KM, odnose se na izdatke na ime otplate glavnice primljenih zajmova u zemlji.

Ostali izdaci su iskazani u iznosu od 456.782 KM, a odnose se na ostale izdatke (345.895 KM) i na ostale izdatke iz transakcija između ili unutar jedinica vlasti (110.887 KM).

Ostali izdaci se odnose na izdatke po osnovu poreza na dodatu vrijednost (334.992 KM), izdatke po osnovu depozita i kaucije (8.200 KM) i ostale izdatke (2.703 KM). Izdaci po osnovu poreza na dodatu vrijednost su evidentirani u skladu sa Instrukcijom Ministarstva finansija Republike Srpske o evidentiranju knjigovodstvenih stavova po osnovu projekta vodovodne i kanalizacione infrastrukture u Republici Srpskoj.

Ostali izdaci iz transakcija između ili unutar jedinica vlasti se odnose na izdatke po osnovu naknade plata za vrijeme bolovanja i roditeljsko odsustvo koji se refundiraju od fondova obaveznog socijalnog osiguranja.

6.1.3. Budžetski suficit/deficit

U PIB - u budžetski suficit je iskazan u iznosu od 569.270 KM, a čini ga bruto budžetski suficit od 2.393.977 KM i negativni izdaci za nefinansijsku imovinu od 1.824.707 KM. U PIF - u je iskazan deficit u iznosu od 1.266.750 KM, jer su iskazani negativni izdaci za nefinansijsku imovinu u navedenom iznosu.

6.1.4. Neto finansiranje

U PIB - u neto finansiranje je iskazano u negativnom iznosu od 280.283 KM, a čine ga neto primici od finansijske imovine (123.889 KM), negativno neto zaduživanje (1.000.053 KM), negativni ostali neto primici (93.428 KM) i raspodjela suficita iz ranijih perioda (689.309 KM).

6.1.5. Razlika u finansiranju

U PIB-u razlika u finansiranju je iskazana u iznosu od 288.987 KM, a čini je budžetski suficit od 569.270 KM i negativno neto finansiranje od 280.283 KM. U PIF-u je razlika u finansiranju iskazana u negativnom iznosu od 126.675 KM, koju čini deficit od 1.266.750 KM i neto finansiranje od 1.140.075 KM.

6.2. Bilans uspjeha

6.2.1. Prihodi

Prihodi su u bilansu uspjeha iskazani u iznosu od 10.595.458 KM, a čine ih poreski i neporeski prihodi, prihodi obračunskog karaktera, grantovi i transferi između budžetskih jedinica različitih nivoa vlasti. Objašnjenja poreskih i neporeskih prihoda su navedena u tački 6.1.1.1. izvještaja.

Prihodi obračunskog karaktera iskazani su u negativnom iznosu od 767.141 KM, a čine ih prihodi obračunskog karaktera. Prihode obračunskog karaktera čine prihodi od usklađivanja vrijednosti imovine (23.027 KM), pomoći u naturi (18.333 KM) i ostali prihodi obračunskog karaktera u negativnom iznosu od 808.501 KM. Ostali prihodi obračunskog karaktera su evidentirani u skladu sa odredbama Pravilnika o sistemu poreskog knjigovodstva u Republici Srpskoj i Uputstva o primjeni MRS JS 23 – Prihodi od transakcija koje nisu transakcije razmjene („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 109/16), što je objašnjeno u tački 6.3.1. izvještaja.

6.2.2. Rashodi

Rashodi su u bilansu uspjeha iskazani u iznosu od 12.035.692 KM, a čine ih tekući rashodi, rashodi obračunskog karaktera i transferi između i unutar jedinica vlasti. Objašnjenja tekućih rashoda su opisana u tački 6.1.2.1. izvještaja.

Rashodi obračunskog karaktera iskazani su u iznosu od 3.067.070 KM, a čine ih uglavnom rashodi od usklađivanja vrijednosti imovine (12.553 KM), rashodi po osnovu amortizacije (3.008.350 KM), nabavna vrijednost realizovanih zaliha (42.146 KM) i ostali rashodi obračunskog karaktera (4.021 KM).

Rashodi obračunskog karaktera su po nalazu revizije manje iskazani za 5.654 KM, što je objašnjeno u tački 6.3.1.1. izvještaja.

Transferi između i unutar jedinica vlasti su iskazani u iznosu od 32.454 KM i odnose se uglavnom na transfere ostalim jedinicama vlasti (13.355 KM).

6.2.3. Finansijski rezultat

U Bilansu uspjeha za period 01.01-31.12.2019. godine Opština je iskazala negativan finansijski rezultat u iznosu od 1.440.234 KM. Revizijom je utvrđeno da je zbog pogrešnog evidentiranja rashoda za tekuće održavanje (46.829 KM) i neevidentiranja rashoda od usklađivanja vrijednosti (5.654 KM) isti precijenjen i iznosi 1.399.059 KM (tačka 6.1.2.1. i 6.3.1.1. izvještaja).

6.3. Bilans stanja

6.3.1. Aktiva

Poslovna aktiva je na dan 31.12.2019. godine iskazana u iznosu od 98.393.108 KM bruto vrijednosti, 52.056.274 KM ispravke vrijednosti i 46.336.834 KM neto knjigovodstvene vrijednosti. Čine je tekuća imovina i stalna imovina. Revizijom je utvrđeno da je poslovna aktiva zbog neevidentiranja i pogrešnog evidentiranja poslovnih promjena u vezi tekuće imovine i stalne imovine, manje iskazana za 3.682 KM (tačka 6.3.1.1. i 6.1.2.1. izvještaja).

6.3.1.1. Tekuća imovina

Tekuća imovina Opštine je na dan 31.12.2019. godine iskazana u iznosu 3.393.974 KM bruto vrijednosti, 637.283 KM ispravke vrijednosti i 2.756.691 KM neto vrijednosti, a čini je kratkoročna finansijska imovina i razgraničenja i nefinansijska imovina u tekućim sredstvima. Revizijom je utvrđeno da je ista više iskazana za 5.654 KM, objašnjeno uz potraživanja od zaposlenih.

Kratkoročna finansijska imovina i razgraničenja iskazana su u iznosu od 3.377.166 KM bruto vrijednosti, 636.216 KM ispravke vrijednosti i 2.740.950 KM neto vrijednosti, a odnosi se uglavnom na gotovinu i gotovinske ekvivalente, kratkoročne plasmane, kratkoročna potraživanja, kratkoročna razgraničenja i kratkoročnu finansijsku imovinu i razgraničenja između ili unutar jedinica vlasti.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti iskazani su u iznosu od 676.108 KM, a čine ih sredstva na žiro računima Opštine (655.834 KM), u blagajni (460 KM) i izdvojena novčana sredstva (19.814 KM).

Na osnovu prezentovane dokumentacije o neutrošenim kreditnim sredstvima (tačka 5. izvještaja), Opština je povučena kreditna sredstva od „Raiffeisen Bank“ d.d. Bosna i Hercegovina i od „Uni Credit Bank“ a.d Banja Luka, utrošila u prethodnim periodima i ostatak neutrošenih kreditnih sredstava na dan 31.12.2019. godine iznosi 1.151.675 KM. Međutim, iskazano stanje ukupnih raspoloživih sredstava je na dan 31.12.2019. godine iskazano u iznosu od 655.834 KM, od čega se dio odnosi na neutrošena namjenska sredstva od naknada po osnovu Zakona o šumama (120.324 KM) i sredstva po osnovu Zakona o zaštiti od požara (17.158 KM). Revizijom je utvrđeno da kreditna sredstva u najmanjem iznosu od 633.323 KM nisu bila raspoloživa na dan 31.12.2019. godine.

Revizijom je utvrđeno da su isplate sredstava putem blagajne u iznosu od 112.213 KM, vršene na ime akontacija za službena putovanja, tekuće pomoći pojedincima, budžetsku rezervu, manifestacije, pozajmice i sl., što nije u skladu sa članom 3. Uredbe o uslovima i načinu plaćanja gotovim novcem. U toku 2019. godine izvršena je isplata gotovog novca putem blagajne u iznosu od 29.698 KM zaposlenim licima u Opštini, na ime pozajmica sredstava (što nije u nadležnosti Opštine), a knjigovodstvena isprava na osnovu koje je izvršeno odobravanje, isplata i evidentiranje u GKT je samo blagajnički nalog za isplatu gotovog novca. Povrat navedenih sredstava je vršen u toku 2019. godine u mjesečnim iznosima i saldo potraživanja od zaposlenih lica na dan 31.12.2019. godine po

navedenom osnovu je (4.236 KM, a veći dio se odnosi na početno stanje). Isplata navedenih sredstava nije evidentirana u skladu sa računovodstvenim politikama, kao izdatak i primitak, već je samo evidentirana na teret i u korist pozicije potraživanja od zaposlenih.

Kratkoročni plasmani su iskazani u iznosu od 60.000 KM, a odnose se na dugoročne zajmove koji dospijevaju na naplatu do godinu dana.

Kratkoročna potraživanja su iskazana u iznosu od 1.477.641 KM bruto vrijednosti, 636.216 KM ispravka vrijednosti i 841.425 KM neto vrijednosti, a čine ih uglavnom potraživanja po osnovu prodaje i izvršenih usluga, potraživanja od zaposlenih, potraživanja za nenaplaćene poreze, doprinose i neporeske prihode, potraživanja za poreze, doprinose i neporeske prihode za koje je produžen plaćanja, a dospijevaju na naplatu u roku od godinu dana i potraživanja po osnovu poreza na dodatu vrijednost.

Potraživanja po osnovu prodaje i izvršenih usluga su iskazana u iznosu od 18.403 KM, a odnose se najvećim dijelom na potraživanja (16.500 KM) na ime izvršenih usluga boravka djece u JU Dječiji vrtić Gacko.

Potraživanja od zaposlenih su iskazana u iznosu od 7.883 KM, a odnose se na potraživanja od zaposlenih po osnovu datih akontacija i pozajmica zaposlenima u Opštini. Revizijom je utvrđeno da Opština nije na dan bilansiranja vršila procjenu naplativosti dospjelih potraživanja, kako je definisano članom 60. stav (6) Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike, pa su potraživanja od zaposlenih više iskazana za 5.654 KM, a manje korekcija potraživanja od zaposlenih i rashodi od usklađivanja vrijednosti imovine.

Kratkoročna potraživanja za nenaplaćene poreze, doprinose i neporeske prihode iskazana su u iznosu od 1.258.049 KM bruto vrijednosti, 596.932 KM ispravka vrijednosti i 661.117 KM neto vrijednosti, a odnose se na potraživanja po osnovu Izvještaja iz jedinstvene evidencije o prijavljenim i uplaćenim doprinosima za period 01.01 - 31.12.2019. godine koji je dostavljen od Poreske uprave Republike Srpske. Navedena potraživanja su iskazana u skladu sa Uputstvom o primjeni MRS JS – 23 Prihodi od transakcija koje nisu transakcije razmjene (porezi i prenosi). Korigovana potraživanja odnose se najvećim dijelom na potraživanja na ime poreza i doprinosa, koja nisu naplaćena u roku do godinu dana i više.

Kratkoročna potraživanja za poreze doprinose i neporeske prihode za koje je produžen rok plaćanja, a dospijevaju na naplatu u roku do godinu dana su iskazana u iznosu od 37.495 KM, a odnose se na potraživanja iskazana u skladu sa Uputstvom o primjeni MRS JS – 23 Prihodi od transakcija koje nisu transakcije razmjene (porezi i prenosi).

Potraživanja po osnovu poreza na dodatu vrijednost su iskazana u iznosu od 116.525 KM, a ista su evidentirana na osnovu instrukcije Ministarstva finansija Republike Srpske, o knjigovodstvenom evidentiranju Projekta vodovodne i kanalizacione infrastrukture u Republici Srpskoj, na ime ispostavljenih privremenih situacija za dogradnju vodovodnog sistema Opštine, od izvođača radova „Buk promet“ d.o.o. Bijeljina.

Kratkoročna razgraničenja su iskazana u iznosu od 865.728 KM, a odnose se na avanse za nefinansijsku imovinu (856.289 KM) i razgraničenja po osnovu neizmirenih obaveza za naknade plata za vrijeme bolovanja koje se refundiraju od fondova obaveznog socijalnog osiguranja (9.439 KM). Avansi za nefinansijsku imovinu se odnose na dati, a neiskorišćeni avans (703.790 KM) izvođaču radova „Buk promet“ d.o.o. Bijeljina, na ime dogradnje vodovodnog sistema Opštine i dati avans na ime ugovora o pružanju usluga supervizije (152.499 KM) za navedenu izgradnju.

Kratkoročna finansijska imovina i razgraničenja između ili unutar jedinica vlasti su iskazana u iznosu od 297.689 KM, a odnosi se na uglavnom na potraživanja po

kvartalnim zapisnicima Ministarstva finansija, Poreska uprava Republike Srpske (248.137 KM), potraživanja od Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske za isplatu stalnih novčanih pomoći i tuđe njege za decembar 2019. godine (19.122 KM) kao i potraživanja po osnovu refundacija za naknadu plata od fondova socijalne zaštite (10.718 KM) i potraživanja od Ministarstva finansija Republike Srpske na ime raspodjele javnih prihoda na dan 31.12.2019. godine (19.681 KM).

Nefinansijska imovina u tekućim sredstvima je iskazana u iznosu od 16.808 KM bruto vrijednosti, 1.067 KM ispravka vrijednosti i 15.741 KM neto vrijednosti, a odnosi se na stalnu imovinu namjenjenu prodaji i obustavljena poslovanja (8.848 KM), zalihe materijala, učinaka i robe (1.400 KM) i sitan inventar, auto gume, odjeća, obuća i slično (5.493 KM).

Preporučuje se načelniku da obezbijedi da se:

- **izvrši analiza potraživanja sa aspekta mogućnosti naplate istih i dalji tretman sprovodi u skladu sa računovodstvenim politikama i važećim propisima;**
- **blagajničko poslovanje vrši u skladu sa odredbama Uredbe o uslovima i načinu plaćanja gotovim novcem;**
- **priznavanje i evidentiranje kratkoročne finansijske imovine, vrši u skladu sa odredbama Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.**

6.3.1.2. Stalna imovina

Stalna imovina Opštine je na dan 31.12.2019. godine iskazana u iznosu 94.999.134 KM bruto vrijednosti, 51.418.991 KM ispravke vrijednosti i 43.580.143 KM neto vrijednosti, a čini je dugoročna finansijska imovina i razgraničenja i nefinansijska imovina u stalnim sredstvima. Revizijom je utvrđeno da je stalna imovina manje iskazana za 9.336 KM, što je objašnjeno u tački 6.1.2.1. izvještaja i uz dugoročna potraživanja.

Dugoročna finansijska imovina i razgraničenja iskazana je u iznosu 1.403.872 KM (bruto vrijednosti), a čine je dugoročni plasmani i dugoročna potraživanja i po nalazu revizije ista je više iskazana za 37.493 KM, objašnjenje u nastavku ove tačke izvještaja.

Dugoročni plasmani su iskazani u iznosu od 3.758.251 KM (nakon konsolidacije), a odnose se na akcije i učešće u kapitalu. U GKT iskazano je učešće Opštine u kapitalu u javnim preduzećima i to kod Komunalnog preduzeća „Komus“ a.d. Gacko 65% ili 846.490 KM i Preduzeća za vodovod i kanalizaciju „Vodovod“ a.d. Gacko 65% ili 2.474.038 KM. Sačinjavanje konsolidovanog obrasca bilansa stanja, je izvršeno u skladu sa važećom regulativom (tačka 6. izvještaja).

Dugoročna potraživanja su iskazana u iznosu od 53.528 KM, a odnose se na potraživanja za poreze, doprinose i neporeske prihode za koje je produžen rok plaćanja. Poreska Uprava Republike Srpske je u 2020. godini na osnovu člana 13. stav (4) Pravilnika o sistemu poreskog knjigovodstva u Republici Srpskoj kreirala izvještaj iz Jedinствене evidencije o prijavljenim i uplaćenim doprinosima za period od 01.01 - 31.12.2019. godine iz pomoćne knjige poreskih evidencija i isti dostavila Opštini. Na osnovu navedenog izvještaja Opština dugoročna potraživanja, nije evidentirala u skladu sa Uputstvom o primjeni MRS JS – 23 Prihodi od transakcija koje nisu transakcije razmjene (porezi i prenos), pa su dugoročna potraživanja za poreze, doprinose i neporeske prihode za koje je produžen rok plaćanja i finansijski rezultat ranijih godina, više iskazana za 37.493 KM. Navedena nepravilnost je u toku revizije otklonjena i nije data preporuka.

Nefinansijska imovina u stalnim sredstvima iskazana je u iznosu 93.595.262 KM bruto vrijednosti, 51.418.991 KM ispravke vrijednosti i 42.176.271 KM neto vrijednosti,

koju čini proizvedena stalna imovina i neproizvedena stalna imovina. Revizijom je utvrđeno da je ista manje iskazana za 46.829 KM (tačka 6.1.2.1. izvještaja).

Knjigovodstvena evidencija nefinansijske imovine u stalnim sredstvima dijelom odstupa od stvarnog stanja imovine sa kojom Opština raspolaže i koju koristi, jer dijelom nije priznata i vrednovana u skladu sa odredbama Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike i zahtjevima MRS JS 17 - Nekretnine, postrojenja i oprema.

Opština nije svojim računovodstvenim politikama ili drugim aktom definisala pojmove priznavanja tekućeg i investicionog održavanja u skladu sa zakonskom i podzakonskom regulativom, koja definiše isto. Tako je Opština u toku 2019. godine zaključila 5 ugovora putem direktnog sporazuma na ime sanacija vodopojilišta (3 ugovora sa ZR „Profesional“ Gacko u vrijednosti od 20.992 KM i 2 ugovora sa „Staršped“ d.o.o Gacko u vrijednosti od 13.865 KM) i iste evidentirala kao nefinansijsku imovinu u upotrebi, a po opisu navedenih radova isto može imati tretman tekućeg održavanja ili kapitalne pomoći. Odstupanja prilikom vrednovanja pojedinačnih stavki imovine, vode pogrešnom iskazivanju vrijednosti istih, ali i netačne pripadajuće amortizacije.

Komisija za popis imovine i obaveza na dan 31.12.2019. godine u JU „Kulturno - sportski centar“ Gacko, popisala je umjetnička djela (slike) koja su nastala na likovnim kolonijama (2008 - 2019. godine). Dio tih slika je dat na korišćenje poslovnim subjektima, a drugi dio je u posjedu navedene ustanove. Svojim aktom navedena ustanova, nije definisala politiku vrednovanja, priznavanja i objelodanivanja (dragocjenosti – velike vrijednosti, ili oprema ako je sastavni dio muzejskih postavki) umjetničkih djela, pa navedene pozicije u GKT na dan 31.12.2019. godine nisu iskazane.

U revizorskom izvještaju Opštine za period 01.01 - 31.12.2016. godine (RV043-17) data je preporuka da se preduzmu aktivnosti u vezi sa pravilnim računovodstvenim tretmanom imovine koja je data na korišćenje JU „Kulturno - sportski centar“ Gacko i ista je upisana u sudski registar navedene ustanove, a u poslovnim knjigama nije iskazana kao njena imovina. Reviziji je prezentovana dokumentacija da su pokrenute aktivnosti u vezi date preporuke i da je 25.06.2020. godine od strane JU „Kulturno - sportski centar“ Gacko, upućen dopis Okružnom privrednom sudu u Trebinju da se navedena imovina ispiše iz sudskog registra, jer ista nije dobila status vlasništva JU „Kulturno - sportski centar“ Gacko.

Proizvedena stalna imovina iskazana je u iznosu 87.112.282 KM bruto vrijednosti, 51.418.991 KM ispravke vrijednosti i 35.693.291 KM neto vrijednosti, a čine je zgrade i objekti, postrojenja i oprema, biološka imovina i nematerijalna neproizvedena imovina. U toku 2019. godine povećanje vrijednosti imovine u stalnim sredstvima izvršeno je po osnovu novih ulaganja, a smanjenje po osnovu obračunatih troškova amortizacije i prodaje. Revizijom je utvrđeno da je nefinansijska imovina u stalnim sredstvima manje iskazana za 947.245 KM, što je objašnjeno u tački 6.1.2.1. izvještaja i uz poziciju nefinansijske imovine u stalnim sredstvima u pripremi.

Zgrade i objekti su iskazani u iznosu od 84.238.926 KM bruto vrijednosti, 49.433.206 KM ispravke vrijednosti i 34.805.720 KM neto vrijednosti, a čine je (stambeni objekti i jedinice, poslovni objekti i prostori, putevi i mostovi, javna rasvjeta, vodovodi i kanalizacija i drugi objekti). Revizijom je utvrđeno da su zbog pogrešnog priznavanja izgradnje i rekonstrukcije zgrada i objekata na sredstvima u pripremi (877.024 KM) i na rashodima za tekuće održavanje (46.829 km) iste manje iskazane za 923.853 KM (objašnjeno u tački 6.1.2.1. izvještaja i u nastavku ove tačke izvještaja).

Postrojenja i oprema su iskazani u iznosu od 2.494.771 KM bruto vrijednosti, 1.760.069 KM ispravke vrijednosti i 734.702 KM neto vrijednosti, po nalazu revizije su manje iskazani za 3.327 KM.

Nematerijalna proizvedena imovina je iskazana u iznosu od 376.193 KM bruto vrijednosti, 225.716 KM ispravke vrijednosti i 150.477 KM neto vrijednosti, a čine je računarski programi i ostala nematerijalna proizvedena imovina. Revizijom je utvrđeno da je ista manje iskazana za 20.065 KM.

Neproizvedena stalna imovina iskazana je u iznosu od 2.267.102 KM, a čini je građevinsko zemljište (2.106.717 KM) i ostalo građevinsko zemljište (160.385 KM). Opštinsko zemljište je Odlukom o uređenju prostora i građevinskog zemljišta („Službeni glasnik Opštine“, broj 1/19), definisano kao gradsko građevinsko zemljište (6 zona) i ostalo građevinsko zemljište.

Nefinansijska imovina u stalnim sredstvima u pripremi je iskazana u iznosu od 4.214.038 KM, a revizijom je utvrđeno da je ista više iskazana za najmanje za 900.416 KM, jer za poslovne događaje u tekućem periodu i prethodnim obračunskim periodima Opština nije izvršila prenos aktiviranih sredstava na odgovarajuće pozicije imovine u upotrebi u skladu sa članom 42. stav (2) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike i zahtjevima MRS JS - 17 Nekretnine, postrojenja i oprema i odredbama MRS JS - 31 Nematerijalna imovina. Po navedenom osnovu manje su iskazane:

- zgrade i objekti Opštine (778.058 KM) i nematerijalna proizvedena imovine (20.065 KM);
- zgrade i objekti budžetskih korisnika (98.966 KM) i postrojenja i oprema (3.327 KM), koji se finansiraju iz budžeta Opštine i isti su u sastavu GKT Opštine.

Navedena nepravilnost je u toku revizije otklonjena i nije data preporuka.

Zbog nepravilnog evidentiranja nefinansijske imovine u stalnim sredstvima, rashodi obračunate amortizacije Opštine i budžetskih korisnika koji su u sastavu GKT Opštine nisu obračunati i iskazani, kako je definisano odredbama Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike. Za navedene pozicije nismo vršili preračun troškova amortizacije.

Osim gore navedenih nepravilnosti, na poziciji sredstava u pripremi iskazana je vrijednost imovine u iznosu od 548.554 KM, koju Opština ne koristi, a nabavljena je za potrebe drugih budžetskih korisnika (koji nisu u poslovnim evidencijama Opštine) i drugih subjekata koji nemaju status budžetskog korisnika. Za prenos imovine na stvarnog korisnika, nije donesena Skupštinska odluka ili ista nije planirana i evidentirana u skladu sa odredbama Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

Revizijom prezentovane dokumentacije u vezi izrade potpornih zidova i rekonstrukcije prilaznih puteva u ulici Alekse Šantića u Gacku, utvrđeno je da je vrijednost izvedenih radova u 2018 i 2019. godini u iznosu od 213.073 KM priznata i iskazana na dan 31.12.2019. godine na sredstvima u upotrebi, iako nije ispostavljena okončana situacija (građevinski dnevnik o završenim radovima od 12.05.2020. godine i zapisnik o primopredaji radova od 14.05.2019. godine). Osim navedenih nepravilnosti za navedenu izgradnju imovine rebalansom budžeta planirana je pozicija (105.300 KM), a izvršenje je iskazano (213.073 KM).

Posle gore navedenih korekcija, iskazanu vrijednost nefinansijske imovine u stalnim sredstvima u pripremi čini najvećim dijelom izgradnja sportske dvorane (683.932 KM), izgradnja novog vodovoda u Opštini (1.402.134 KM), izgradnja južne zaobilaznice u

Opštini (358.484 KM), izgradnja Vidovdanske ulice sa parkingom (120.266 KM), urbanistički plan Gacko (40.000 KM) i druga ulaganja (160.252 KM).

Na sredstvima u pripremi iskazana je izrada Urbanističkog plana „Gacko“ i lokalnog centra „Avtovac“ u iznosu od 40.000 KM, a po osnovu ugovora koji je zaključen 30.09.2016. godine sa Institutom za građevinarstvo „IG“ d.o.o. PJ Trebinje (vrijednost ugovora 107.640 KM, rok završetka 6 mjeseci).

Dogradnja vodovodnog sistema Opštine, ugovorena je 17.07.2018. godine sa izvođačem radova „Buk promet“ d.o.o. Bijeljina (vrijednost ugovora 5.599.268 KM sa PDV, rok završetka 15 mjeseci od uvođenja izvođača u posao). Za izgradnju vodovoda Opština je sa Ministarstvom finansija Republike Srpske, zaključila ugovor o prenosu kreditnih sredstava u iznosu od 2.493.683 KM od Evropske investicione banke po Projektu „Vodovod i kanalizacija Republike Srpske“ za finansiranje Projekta „Dogradnja vodovodnog sistema Opštine“. Na osnovu instrukcije Ministarstva finansija Republike Srpske, po osnovu navedenog kreditnog zaduženja povučena su kreditna sredstva (1.996.364 KM), a izvođač radova je do 31.12.2019. godine ispostavio fakture u vrijednosti od 1.266.750 KM.

Izgradnja sportske dvorane je navedena u tački 6.1.2.1. izvještaja.

Preporučuje se načelniku da obezbjedi da se:

- **priznavanje i vrednovanje nefinansijske imovine vrši u skladu sa zahtjevima MRS JS 17- Nekretnine, postrojenja i oprema;**
- **izvrši sveobuhvatna analiza iskazanih pozicija nefinansijske imovine u stalnim sredstvima u pripremi, preduzmu aktivnosti da se donesu odluke o prenosu imovine na druga pravna lica i ista knjigovodstveno evidentira u skladu sa računovodstvenim standardima i važećim propisima.**

6.3.2. Pasiva

Poslovna pasiva je na dan 31.12.2019. godine iskazana u iznosu od 46.336.834 KM, a čine je obaveze i razgraničenja i vlastiti izvori. Revizijom je utvrđeno da je ista više iskazana za 3.682 KM (tačka 6.1.2.1. i 6.3.1.2. izvještaja).

6.3.2.1. Obaveze i razgraničenja

Obaveze i razgraničenja su iskazane u iznosu od 7.420.000 KM, a čine ih kratkoročne obaveze i razgraničenja i dugoročne obaveze i razgraničenja.

Kratkoročne obaveze i razgraničenja su iskazane u iznosu od 3.258.353 KM, a čine ih kratkoročne finansijske obaveze, obaveze za lična primanja zaposlenih, obaveze iz poslovanja, obaveze za subvencije, grantove i doznake na ime socijalne zaštite; kratkoročna rezervisanja i razgraničenja, ostale i kratkoročne obaveze i razgraničenja iz transakcija između ili unutar jedinica vlasti. Revizijom je utvrđeno da su iste manje iskazane za 134.735 KM (tačka 6.1.2.1. izvještaja).

Kratkoročne finansijske obaveze su iskazane u iznosu od 551.603 KM, a odnose se na obaveze po dugoročnim zajmovima koji dospijevaju na naplatu do godinu dana od dana sastavljanja finansijskih izvještaja.

Obaveze za lična primanja zaposlenih su iskazane u iznosu od 742.297 KM, a čine ih obaveze za bruto plate zaposlenih i bruto naknade plata, kao i obaveze za bruto naknade troškova i ostalih ličnih primanja zaposlenih po osnovu rada, otpremnina i jednokratnih pomoći.

Obaveze za bruto plate zaposlenih i bruto naknade plata (394.410 KM) čine obaveze za bruto plate zaposlenih za decembar 2019. godine (Opština), porezi i doprinosi za

novembar i bruto plate za decembar 2019. godine za budžetske korisnike koji se finansiraju iz budžeta Opštine. Obaveze za bruto naknade troškova i ostalih ličnih primanja zaposlenih po osnovu rada, otpremnina i jednokratnih pomoći čine obaveze za Opštinu u iznosu od 148.853 KM (porez i doprinosi na topli obrok, porez i doprinosi za regres za 2018. godinu i 2019. godinu) i niže budžetske korisnike 199.034 KM (topli obrok za 2018. godinu i 2019. godinu, prevoz za 2017, 2018 i 2019. godinu).

Obaveze iz poslovanja su iskazane u iznosu od 1.693.896 KM, a čine ih obaveze za nabavku roba i usluga i prema fizičkim licima.

Obaveze za subvencije, grantove i doznake na ime socijalne zaštite su iskazane u iznosu od 242.749 KM, a odnose se na obaveze za subvencije (720 KM), grantove (47.529 KM) i obaveze za doznake na ime socijalne zaštite koje se isplaćuju iz budžeta Republike, opštine i gradova za novembar i decembar 2019. godine (194.500 KM). Revizijom je utvrđeno da su iste manje iskazane za 134.735 KM (tačka 6.1.2.1. izvještaja).

U periodu od 01.01. do 28.02.2020. godine plaćene su kratkoročne obaveze u iznosu od 766.776 KM (obaveze za bruto plate zaposlenih i naknade 269.339 KM, obaveze iz poslovanja 390.219 KM, obaveze za subvencije, grantove i doznake na ime socijalne zaštite 16.650 KM i duročne obaveze 90.568 KM).

Za usaglašavanje međusobnih potraživanja i obaveza revizija je uputila konfirmacije na adrese 28 pravnih subjekata, od kojih 4 nisu odgovorila na upućenu konfirmaciju.

Dugoročne obaveze i razgraničenja su iskazane u iznosu od 4.161.647 KM, a odnose se na dugoročne obaveze po zajmovima (2.165.283 KM) i dugoročne obaveze i razgraničenja iz transakcija između ili unutar jedinice vlasti (1.996.364 KM). Dugoročne obaveze po zajmovima se odnose na obaveze po osnovu nedospjele glavnice kredita prema UniCredit Bank a.d. Banja Luka i prema „Raiffeisen Bank“ d.d. Bosna i Hercegovina. Opština je 26.07.2016. godine zaključila ugovor o dugoročnom kreditu sa „Uni Credit Bank“ a.d Banja Luka na iznos od 2.010.000 KM, a 19.09.2016. godine sa „Raiffeisen Bank“ d.d. Bosna i Hercegovina na iznos od 1.990.000 KM (period otplate 2017 - 2024. godine).

Dugoročne obaveze i razgraničenja iz transakcija između ili unutar jedinice vlasti se odnose na obavezu po osnovu prenesenih kreditnih sredstava, na ime Ugovora o prenosu kreditnih sredstava Evropske investicione banke po projektu "Vodovod i kanalizacija Republike Srpske" od 09.02.2018. godine (rok otplate 25 godina, grejs period od 8 godina uračunat u rok otplate).

Shodno članu 72. stav (2) Zakona o zaduživanju, dugu i garancijama Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 71/12, 52/14 i 114/17) Opština je u „Službenom glasniku Republike Srpske“, broj 15/20, objavila Izvještaj o stanju duga i garancijama Opštine na dan 31.12.2019. godine (zaduženje kod 2 poslovne banke).

6.3.2.2. Vlastiti izvori

Vlastiti izvori su iskazani u iznosu od 38.916.834 KM, a čine ih trajni izvori sredstava, rezerve i finansijski rezultat. Revizijom je utvrđeno da su isti više iskazani za 131.053 KM (tačka 6.1.2.1 i 6.3.1.2. izvještaja).

Trajni izvori sredstava su u obrascu Konsolidovani bilans stanja na dan 31.12.2019. godine izkazani u iznosu od 3.758.445 KM i najveći dio se odnosi na učešće u kapitalu u javnim preduzećima i po osnovu vrijednosti zemljišta. Finansijski rezultat od 35.008.179 KM čini finansijski rezultat ranijih godina (36.448.413 KM) i negativan finansijski rezultat tekuće godine (1.440.234 KM). Revizijom je utvrđeno da je finansijski rezultat ranijih

godina više iskazan za 172.280 KM, a finansijski rezultat tekuće godine za najmanje 41.175 KM (tačka 6.1.2.1 i 6.3.1.2. izvještaja).

6.3.3. Vanbilansna evidencija

U Bilansu stanja Opštine na dan 31.12.2019. godine iskazana je vanbilansna evidencija u iznosu od 252.882 KM, a odnosi se na vrijednost primljenih garancija za dobro izvršenje posla i iste su evidentirane u skladu sa članom 89. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

6.4. Bilans novčanih tokova

U Bilansu novčanih tokova iskazani su prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (10.916.790 KM) i odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (9.051.074 KM) pa je iskazan pozitivan novčani tok iz poslovnih aktivnosti (1.856.716 KM). Opština je iskazala negativan novčani tok iz investicionih aktivnosti (1.433.330 KM), jer je iskazala prilive gotovine iz investicionih aktivnosti (491.023 KM) i odlive gotovine iz investicionih aktivnosti (1.924.353 KM).

Opština je iskazala negativan novčani tok iz aktivnosti finansiranja (1.072.235 KM), jer je iskazala samo odlive gotovine iz aktivnosti finansiranja od 1.072.235 KM. Iskazana gotovina i gotovinski ekvivalenti na početku perioda (1.315.957 KM), pozitivan novčani tok iz poslovnih aktivnosti i negativni novčani tokovi iz investicionih aktivnosti i aktivnosti finansiranja, daju stanje novčanih sredstava na kraju perioda od 676.108 KM.

6.5. Vremenska neograničenost poslovanja

U Napomenama uz finansijske izvještaje nije dato obrazloženje vezano za stalnost poslovanja, kako je definisano MRS JS 1 - Presentacija finansijskih izvještaja, paragrafi 15 (c) i 38.

6.6. Potencijalna imovina i potencijalne obaveze

Prema dostavljenim informacijama za potrebe revizije, na dan 31.12.2019. godine protiv Opštine se vodi 12 sudskih sporova ukupne vrijednosti od 4.410.690 KM (osnov sporova je uglavnom dug, priznavanje prava vlasništva i naknada štete i radni spor), a Opština je pokrenula 2 sudska spora ukupne vrijednosti od 126.035 KM. Spor u vrijednosti od 4.329.075 KM pokrenut je protiv Opštine od strane Medžlis Islamske zajednice, a osnov spora je naknada štete. Za sudski spor u vrijednosti od 116.009 KM, sud je donio rješenje o izvršenju u korist Opštine, a na osnovu prezentovane informacije od strane Opštine, zbog nesolventnosti pravnog lica, mala je mogućnost naplate izvršnog rješenja.

6.7. Napomene uz finansijske izvještaje

Uz Konsolidovani finansijski izvještaj za 2019. godinu sačinjene su i Napomene za period 01.01 - 31.12.2019. godinu, koje pružaju neophodne informacije o Opštini, primijenjenim propisima za izradu godišnjeg obračuna, računovodstvenoj osnovi i primijenjenim računovodstvenim politikama, ali iste ne zadovoljavaju zahtjeve MRS-JS 1 - Presentacija finansijskih izvještaja i odredbe člana 46. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika (Službenom glasniku Republike Srpske“ broj 15/17), jer nisu objelodanjene informacije:

- o finansijskoj uspješnosti na sistematičan način, prema odredbama MRS JS 1 - Presentacija finansijskih izvještaja (paragraf 128);
- prema zahtjevima MRS JS 17 – Nekretnine, postrojenja i oprema (paragraf 88, tačka a, b, c, e) koje se odnose na osnove za mjerenje, korišćene za određivanje bruto

knjigovodstvene vrijednosti, korišćene metode i stope amortizacije, usklađivanje knjigovodstvene vrijednosti na početku i na kraju perioda koje pokazuje sva povećanja i smanjenja, kao i strukturu stalnih sredstava koja se i dalje koriste, ali im je knjigovodstvena vrijednost nula;

- o uzrocima i razlikama za dio planiranih i iskazanih pozicija rashoda, kao i planiranih i iskazanih rashoda u odnosu na prethodnu godinu;
- o razlozima promjena između prvobitnog i konačnog budžeta, što nije u skladu sa MRS JS 24 - Presentacija budžetskih informacija u finansijskim izvještajima (paragrafi 29 i 30);
- o novčanim tokovima koji proizilaze iz poslovnih aktivnosti, investicionih aktivnosti i aktivnosti finansiranja, prema zahtjevima MRS JS 2 – Izvještaj o novčanim tokovima (par. 18, 21, 25, 26, i 56);
- prema zahtjevima MRS JS 23 – Prihodi od transakcija koje nisu transakcije razmjene (porezi i prenosi) - (paragraf 106, tačke a i b) kojima je definisano da se objelodani iznos prihoda i potraživanja priznatih u vezi sa transakcijom koja nije transakcija razmjene;
- vezane za vrijednosti zaključenih ugovora za nabavku nefinansijske imovine koji će se realizovati u narednom periodu;
- u vezi neusaglašenih salda potraživanja i obaveza na dan popisa, kao i razlozi zbog kojih nije izvršeno usaglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem;
- o iznosu kamata koje dospjevaju za plaćanje u 2020. godini, kako je definisano članom 82. stav (5) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

Obrazloženja uz finansijske izvještaje za 2019. godinu je sastavila JU „Dječiji vrtić“ Gacko i ista nisu sačinjena u skladu sa članom 46. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika, jer nisu objelodanjene informacije o strukturi stalnih sredstava, obrazloženja pojedinačnih stavki u izvještajima, kao i druge finansijske i nefinansijske informacije.

Preporučuje se načelniku da obezbijedi da se u Napomenama uz finansijske izvještaje Opštine i budžetskih korisnika (koji su u sastavu GKT) objelodanjuju informacije u skladu sa zahtjevima MRS JS i članom 46. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika.

Revizijski tim

Stanojka Vučetić, s.r.

Nevena Mališanović, s.r